

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

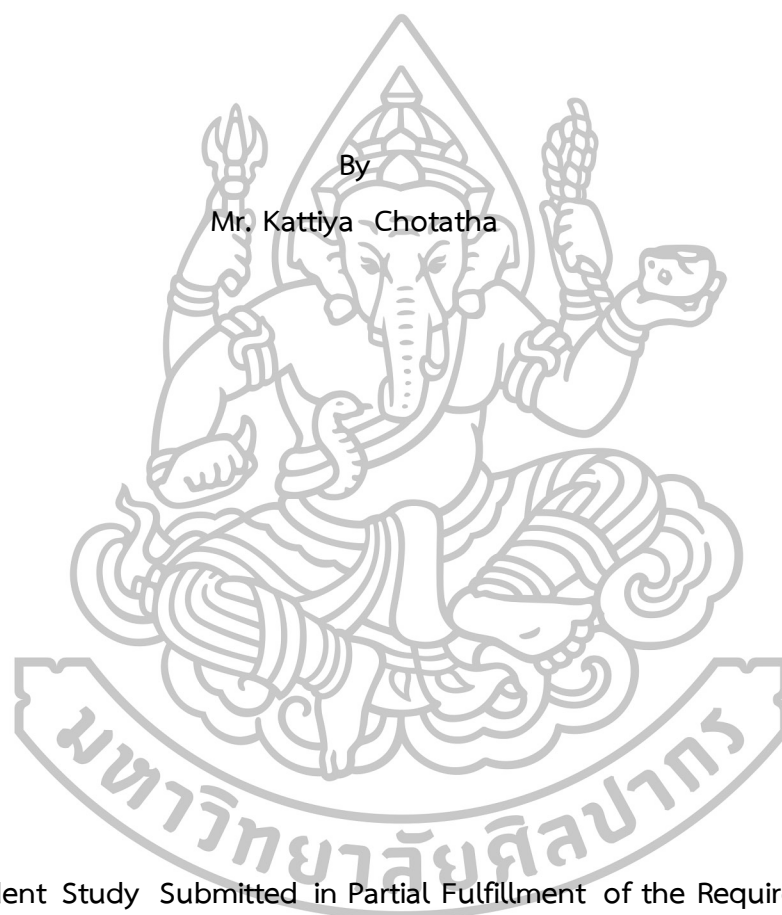
ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

LEARNERS' DEVELOPMENT ACITIVITIES MANAGEMENT OF SCHOOL IN NETWORK
GROUP 3 UNDER BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

By
Mr. Kattiya Chotatha

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree

Master of Education Program in

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2015

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

55252377: สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ชัตติยะ โศตถา : การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อาจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธ์ .115 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 3 จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 3 จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1.การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) ควรจัดวิทยากรด้านการแนะแนวโดยตรงมาให้คำปรึกษาแก่นักเรียน มีการจัดประชาสัมพันธ์การแนะแนวให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ครูควรแนะแนวให้รักและศรัทธาในอาชีพที่ตนสนใจ 2) ควรจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อฝึกความมีระเบียบวินัยให้กับนักเรียน ส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรมสัมมนา การจัดกิจกรรมชุมนุม ควรมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพของนักเรียน 3) ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่องและมีการประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

55252377 : MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : LEARNERS DEVELOPMENT ACITIVITIES

KHATTIYA CHOTATHA: LEARNERS' DEVELOPMENT ACITIVITIES MANAGEMENT OF SCHOOL IN NETWORK GROUP 3 UNDER BANGKOK PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE . INDEPENDENT STUDY ADVISOR: SAMRERNG ONSAMPANT, Ph.D. 115 pp.

The purposes of this research were to identify 1) learners' development activities management of school in network group 3 under Bangkok Primary Educational Service Area Office, and 2) the guidelines for learners' development activities of school in network group 3 under Bangkok Primary Educational Service Area Office. There were 70 respondents; school administrators and Education from 10 schools in network group 3. The research instrument was a questionnaire concerning the management of learners' development activities based on the basic education core curriculum B.E 2551. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean , standard deviation, and content analysis.

The results of the study were as follows :

1. learners' development activities management of school in network group 3 under Bangkok Primary Educational Service Area Office as a whole and each aspect were at high level.

2. the guidelines to management of the learners development activities of school in network group 3 under Bangkok Primary Educational Service Area Office were 1) should have used expert in guidance to consult for the students and public relation to notice the guidelines continually in believe and interested jobs. 2) should set Boy Scout activities continually, to practice discipline to the students and developed scouting teachers by training. 3) should have set public benefit activities and volunteer activities continually and evaluated after all the activities.

Department of Educational Administration

Graduated School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2015

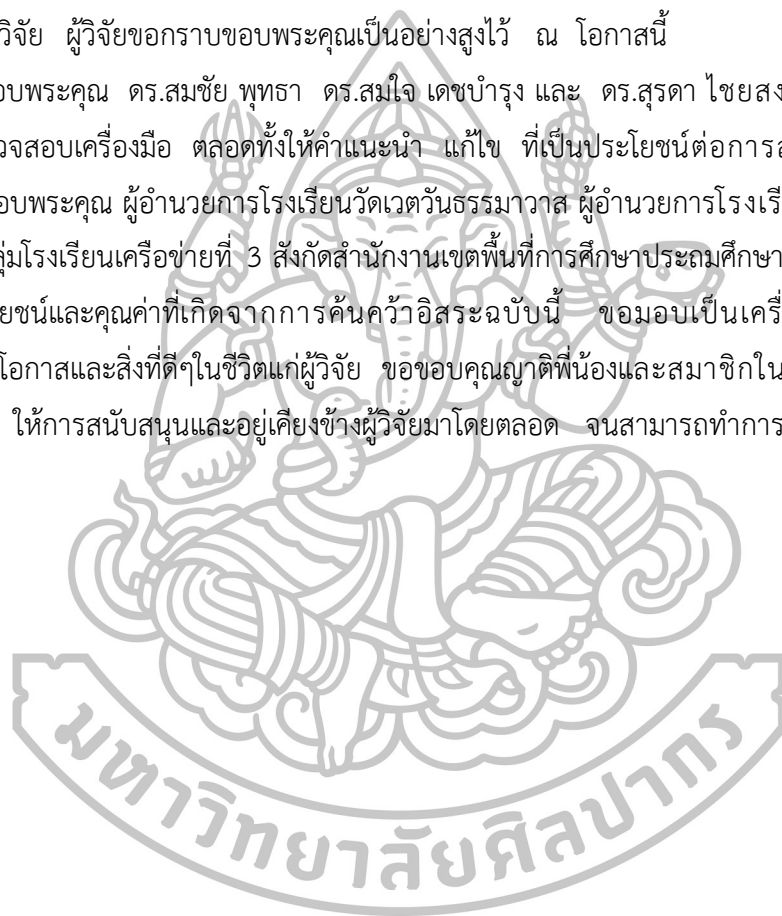
Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพราะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกาญจน์ สุขสดเขียว ประธานสอบการค้นคว้าอิสระ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ กรรมการสอบ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนระยะเวลาของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สมชัย พุทธา ดร.สมใจ เดชบำรุง และ ดร.สุรดา ไชยสงคราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ ตลอดทั้งให้คำแนะนำ แก้ไข ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน ในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแต่คุณพ่อคุณแม่ ผู้ที่ให้โอกาสและสิ่งที่ดีๆในชีวิตแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณญาติพี่น้องและสมาชิกในครอบครัวทุกคน ที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุนและอยู่เคียงข้างผู้วิจัยมาโดยตลอด จนสามารถทำการศึกษาวิจัยสำเร็จ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	3
ปัญหาของการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ข้อคำถามของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	9
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	11
ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	12
ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	13
แนวการจัดกิจกรรม	15
ขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	15
บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง	21
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	24
กิจกรรมแนะแนว	24
กิจกรรมนักเรียน	31
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	53
โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 3	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
งานวิจัยในประเทศ	57

	งานวิจัยต่างประเทศ	61
	สรุป	63
3	วิธีดำเนินการวิจัย	64
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	64
	ระเบียบวิธีวิจัย	65
	แผนแบบการวิจัย	65
	ประชากร	65
	ผู้ให้ข้อมูล.....	65
	ตัวแปรที่ศึกษา	66
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	67
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
	การวิเคราะห์ข้อมูล	69
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	69
	สรุป	70
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียน	
	เครือข่ายที่ 3.....	73
	ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียน	
	เครือข่ายที่ 3	86
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	88
	สรุปผลการวิจัย	88
	อภิปรายผล	90
	ข้อเสนอแนะ	93
	รายการอ้างอิง	94
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ	97
	รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ	99
	ภาคผนวก ข หนังสือขอตกลงเครื่องมือ	101
	ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย	103

ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	105
รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	107
ภาคผนวก จ เครื่องมือในการวิจัย	108
ประวัติผู้วิจัย	115

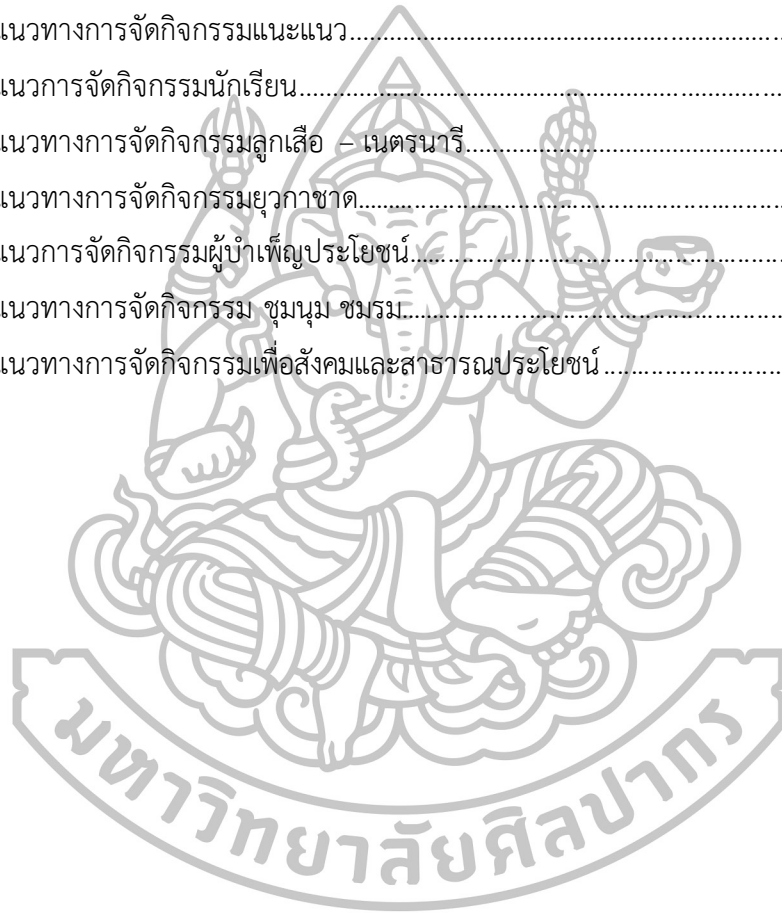
สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	16
2	จำนวนประชากร และผู้ให้ข้อมูล.....	66
3	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
4	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร.....	73
5	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมแนะแนว....	75
6	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียน.....	79
7	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์.....	82

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขอข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	7
2	ขอบเขตของการวิจัย	8
3	แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	18
4	ขอข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	24
5	แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	28
6	แนวการจัดกิจกรรมนักเรียน.....	34
7	แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี.....	37
8	แนวทางการจัดกิจกรรมยุวกาชาด.....	43
9	แนวการจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์.....	47
10	แนวทางการจัดกิจกรรม ชุมนุม ชมรม.....	51
11	แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์.....	55

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นฝ่ายผลิตบุคลากรในสาขาต่างๆ ให้มีคุณสมบัติตามความต้องการของผู้ใช้เพื่อตอบสนองการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สามารถนำความรู้ไปปรับให้เข้ากับสังคมและการดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสงบสุข ดังนั้นจึงถือเป็นหน้าที่สำคัญของรัฐที่จะต้องรับภาระในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและพอเพียง เพราะข้อจำกัดด้านทรัพยากร รัฐจึงต้องเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมรับภาระในการจัดการศึกษาแต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในขอบเขตที่รัฐกำหนด โดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 18(4) บัญญัติไว้ว่า ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐาน¹

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) จนกระทั่งถึงปัจจุบันเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายสติปัญญาอารมณ์และสังคมสามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคงแนวทางการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม

¹ ชัยยุทธ วัชรานนท์, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (กรุงเทพฯ: บัณฑิตอักษร, 2550), 24.

มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของบุคคล ทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีมีความสุขบนพื้นฐานของ เศรษฐกิจพอเพียง และยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้ความสำคัญการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสามารถทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ²

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

² กระทรวงศึกษาธิการ, แนวการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด), 2.

แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องจัดการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ต้องมีกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ นโยบาย แนวปฏิบัติ จากส่วนกลางลงไปจนถึงระดับผู้ปฏิบัติ จะต้องกำหนดบทบาทของบุคลากรที่จะช่วยกันทำงานการจัดการด้านการเงิน การงบประมาณ ตลอดจนจัดเตรียมเครื่องมือ และสถานที่ให้พร้อมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เหนือสิ่งอื่นใดคือทำให้การศึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ปกครองและสาธารณชน จึงจำเป็นที่บุคคลหลายฝ่ายจะต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของเรียน

นอกจากนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม สร้างเสริมศีลธรรมคุณธรรมและจริยธรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ก่อเกิดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม และการเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมอย่างมีความสุขด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจ³

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จึงควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อสนองความสนใจและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัด ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านความพร้อม ความต้องการ และความเป็นไปได้ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง⁴

³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545,(กรุงเทพฯ:พิมพ์พลักษณ์สำนักงานใหญ่)

⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน,ชุดเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เล่ม 4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2546), 2.

ปัญหาของการวิจัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบภารกิจในการจัดการศึกษา 2 ประเภทคือ คือ ประเภทสามัญ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 1-อนุบาล3) ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) ระดับมัธยมศึกษา (ม.1-ม.6) และประเภทอาชีวศึกษา คือ แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมัธยมศึกษา คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับอุดมศึกษา คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จากข้อมูลสถิติการศึกษา ครูต้องมีภารกิจควบคู่กับการปฏิบัติหน้าที่การสอน อีกทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่ได้ลงมือปฏิบัติเท่าที่ควรหรือปฏิบัติแต่ไม่ได้รับการสนับสนุนจากหลายๆฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำให้การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังไม่ดีเท่าที่ควร ขาดการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและ ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมและการนิเทศการประเมินกิจกรรม

จากรายงานผลการประเมินมาตรฐานภายนอกสถานศึกษา จะเห็นว่าการจัดการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายมาตรฐานสถานศึกษาบางส่วนยังไม่ได้การรับรองมาตรฐาน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน ซึ่งส่งผลให้เป็นปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญและการหาแนวทางแก้ไขปัญหา และจากการศึกษาหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 25 51 และการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในผลของการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน อันจะส่งผลถึงคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานทางการเรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อทราบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัยดังนี้

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย และเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครเป็นแบบพหุวิธี

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอตามทฤษฎีเชิงระบบของแคทซ์และคานัน (Katz and Kahn) ที่ได้กล่าวไว้ว่า องค์การเป็นระบบๆ หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กันทำงานร่วมกันเป็นวัฏจักร ในขณะที่เดียวกันระบบจะมีข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ระบบอยู่ได้ นอกจากนี้ระบบยังมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (Context) โดยระบบจะได้รับตัวป้อนจากสภาพแวดล้อม และจะสร้างผลผลิตให้กับสภาพแวดล้อม⁵

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและการศึกษาตลอดชีวิต การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่

⁵ Daniel Katz and Robert L.Kahn, *The Social Psychology of Organization*, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1978), 21.

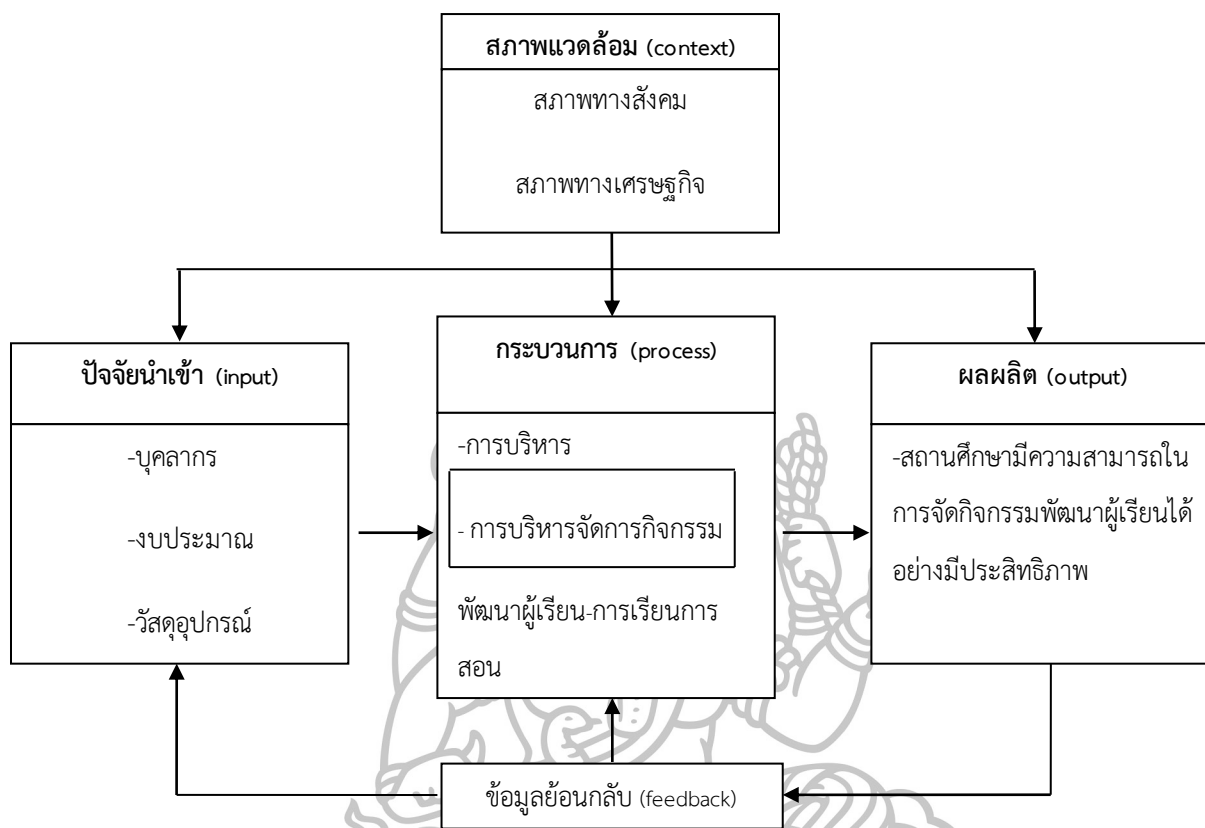
สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ความเป็นคนดี ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมมีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็นคนมีปัญหาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสารการแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

ปัจจัยนำเข้าในระบบการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้แก่ นโยบาย บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งจะดำเนินงานผ่านกระบวนการที่หลากหลาย ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศติดตามประเมินผล โดยกระบวนการต่างๆ เหล่านี้ต้องดำเนินการให้ครอบคลุม ขอบข่ายของโรงเรียนทุกด้านเพื่อให้ได้ผลผลิต คือ สถานศึกษามีความสามารถในการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบทั้งหลายเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพการเมือง แล้วนำข้อมูลจากผลผลิตที่ได้ไปเป็นข้อมูลย้อนกลับเพื่อนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาการบริหารงานให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากขึ้น⁶

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ประเภท คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์⁷ ดังแผนภูมิที่ 1

⁶จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. (กรุงเทพฯ:บุ๊คพอยท์,2545).

⁷กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**, (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด), 2.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Daniel Katz and Robert L.Kahn, *The Social Psychology of Organization*, 2nd ed. (New York: John Wiley & Sons, 1978), 21.

: จันทราณี สงวนนาม, *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. (กรุงเทพฯ: บัณฑิตโพยท์, 2545).

: กระทรวงศึกษาธิการ, *แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด), 2.

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใช้ตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ดังแผนภูมิที่ 2

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
กิจกรรมแนะแนว 1) ด้านการศึกษาต่อ 2) ด้านอาชีพ 3) ด้านส่วนตัวและสังคม
กิจกรรมนักเรียน 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม
กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ 1) กิจกรรมจิตอาสา

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551, (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด)

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะหรือความหมายของคำศัพท์ในการวิจัยครั้งนี้

การกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การดำเนินงานในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยรูปแบบกระบวนการวิธีการที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง มีความหมายและมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งสร้างเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลุกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัว ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมแนะแนวมี 3 ด้าน ประกอบด้วย 1)ด้านการศึกษาต่อ 2)ด้านอาชีพ 3)ด้านส่วนตัวและสังคม

การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันเอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผนปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาวะของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร
2. กิจกรรมชุมนุม ชมรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และการมีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 3 หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครจำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดอัมรินราราม โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส โรงเรียนโฆสิตสโมสร โรงเรียนวัดช่างเหล็ก โรงเรียนวัดเจ้ามูล โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก โรงเรียนวัดหนัง โรงเรียนวัดสังข์กระจาย(แจ่มวิชาสอน) โรงเรียนวัดนาคปรก

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

การบริหารการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ การพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาที่สมดุลอย่างเป็นองค์รวมทุกด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีพื้นฐานทางจริยศาสตร์ความเป็นคนดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสร้างองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและเจตคติที่เกิดจากการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จึงเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีวินัย และมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม

เป็นคนมีปัญหาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสารการแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำเนินชีวิตอย่างพอเพียงโดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง เป็นกิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยรูปแบบกระบวนการ วิธีการที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง มีความหมายและคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งเสริมสร้างเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข⁸

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่าเป็นการปฏิบัติด้วยตนเอง คือ เป็นชุดของการปฏิบัติการต่างๆที่มีการเตรียมการหรือวางแผนไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้ปฏิบัติบังเกิดผลตามที่คาดหวังไว้ โดยลักษณะกิจกรรมที่ดี ต้องนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน การพิจารณาการจัดการของตนเองของผู้เรียน เพิ่มประสบการณ์เรียนรู้ และมีความสุขในชีวิต ซึ่งควรเน้นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ผู้เรียนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ผู้เรียนมีโอกาสกล้าแสดงออกอย่างมีอิสระทางความคิด ผู้เรียนค้นพบตนเอง รู้จักตนเอง สร้างความท้าทาย กระตุ้นให้อยากเข้าร่วมกิจกรรม สนุกสนาน เพลิดเพลิน บรรยากาศเป็นกันเอง มีความหลากหลายในรูปแบบกิจกรรม⁹

โรงเรียนสายอักษร ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม มี 2 ลักษณะ

1. กิจกรรมแนะแนว ครูให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเอง
2. กิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเช่น ลูกเสือ เนตรนารี และผู้บำเพ็ญประโยชน์¹⁰

⁸ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545), 1.

⁹ สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ , **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช, 2544), 51.

¹⁰ โรงเรียนสายอักษร, **ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** (Online), accessed 17/02/56. Available from <http://www.saiakson.ac.th/course.php>.

พิรเดช พงศ์งามสง่า ให้ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหมายถึง กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ เพื่อช่วยพัฒนาองค์รวมทั้งร่างกายและจิตใจ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาตามศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และสร้างสัมพันธภาพที่ดี

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่การศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม¹¹

ดังนั้นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถสรุปได้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบ ด้วยกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย เป็นกิจกรรมที่นำไปสู่การเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือปฏิบัติเอง และบังเกิดผลตามที่คาดหวังทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ กิจกรรมแนะแนว และ กิจกรรมนักเรียน

ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยรูปแบบกระบวนการวิธีการที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง มีความหมายและมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งสร้างเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามการเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรม ที่เลือกด้วยตนเอง ตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริงการพัฒนาที่สำคัญคือการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้านเต็มศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรม

¹¹ พิรเดช พงศ์งามสง่า , นิยามศัพท์เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 (ต อ น ที่ 11) (Online) , accessed 17/ 02/ 56. Available from http://km.neo-2.net/index.php?option=com_content&task=view&id=1237&Itemid=50

พัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิดความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก¹²

1. หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครองผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2. เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

¹² เรื่องเดียวกัน, 2-3.

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม
5. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบและวิธีการ โดยมีขอบข่าย ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ
3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

1. โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	ประถมศึกษา						มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4 – ม.6
กิจกรรมแนะแนว										
กิจกรรมนักเรียน										
กิจกรรมเพื่อสังคม และ สาธารณประโยชน์	60 ชม.						45 ชม.			60 ชม.
รวม	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 9.

ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 จำนวน 360 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1-6)	รวม 6 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)	รวม 3 ปี	จำนวน 45 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6)	รวม 3 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตร และผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

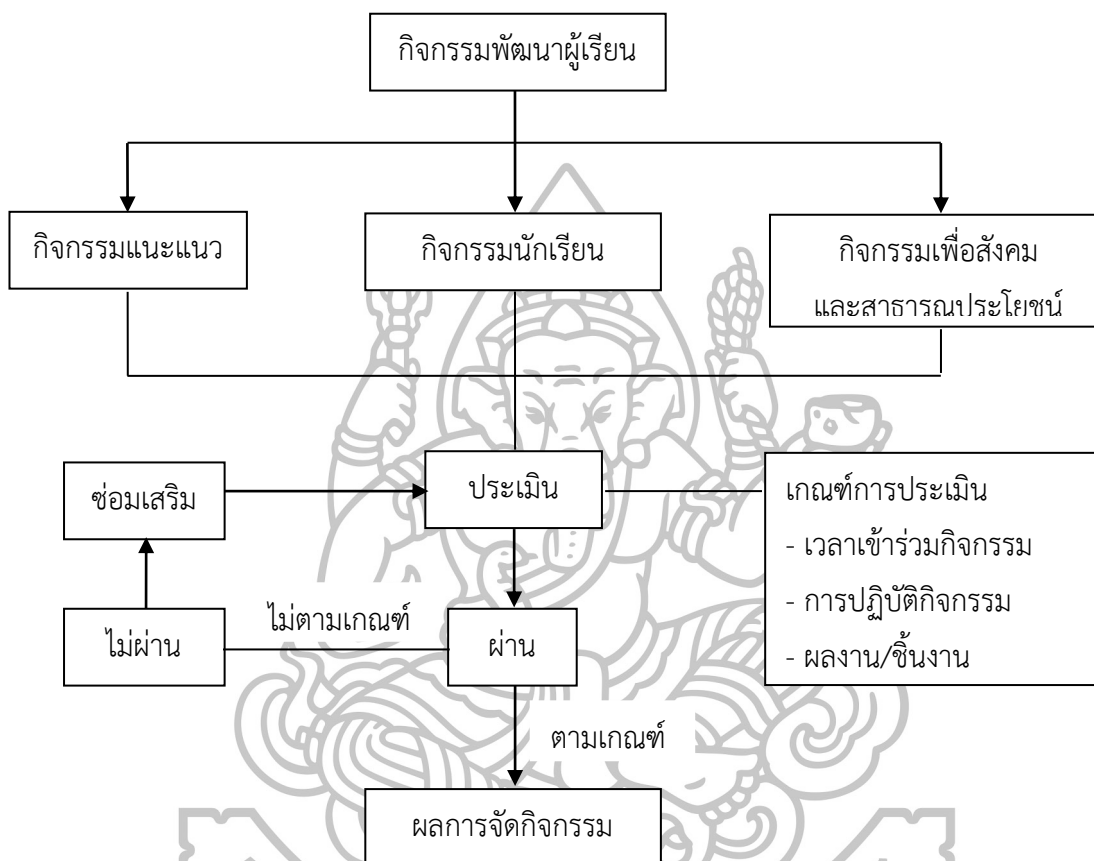
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนในทุกช่วงชั้นการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสำคัญให้เต็มศักยภาพโดย มุ่งเน้นการพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม การจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องมีการดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบ และวิธีการที่ เหมาะสม ผู้เรียนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามสถานศึกษาที่กำหนด จึงจะ ผ่านเกณฑ์การประเมินช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งกิจกรรมแนะแนวและ กิจกรรมนักเรียน การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นรายกิจกรรม¹³

การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินโดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมี ผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดการประเมินกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินการ ปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการปฏิบัติกิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิต สสาธารณะ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

¹³ กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ,แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546), 12.

2.1 แนวทางการประเมิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการประเมินตามแผนภาพ ดังนี้

แผนภูมิที่ 3 แนวทางการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 10.

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

2.2 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรมมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

- 1) ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด

2) ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

3) ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมินไปบันทึกในระเบียบงานแสดงผลการเรียน

4) ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2.3 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาโดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2) ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

- กิจกรรมแนะแนว
- กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ 1) กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร โดยเลือกเพียง 1 กิจกรรม 2) กิจกรรมชุมนุม ชมรม
- กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

3) ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

4) ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

2.4 เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

1) กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

2) กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม และกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

- เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

- เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

3) เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษาผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปี ในระดับการศึกษานั้น

4) แนวทางการแก้ไขนักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์ กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นที่ปรึกษาของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรมเพื่อบันทึกในทะเบียนแสดงผลการเรียน ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบเพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

2.5 ข้อเสนอแนะ

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1) ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดโดยสถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องปฏิบัติกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลาเรียน

2) ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ

3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการในกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้นซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้

4) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนินการ ดังนี้

- มีครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม
- มีหลักฐาน ชี้นำงาน หรือแฟ้มสะสมงาน
- มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม
- มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติได้ตามความเหมาะสม

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2 ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

1.4 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

1.5 นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

- 2.1 ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย
- 2.2 ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2.3 ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน
- 2.4 ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล
- 2.5 ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน
- 2.6 ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล
- 2.7 รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข
- 2.8 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3. บทบาทของผู้เรียน

- 3.1 ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา
- 3.2 เข้ารับการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม
- 3.3 ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามลักษณะของกิจกรรม
- 3.4 ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ
- 3.5 ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเอง และนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ
- 3.6 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหว่างการปฏิบัติกิจกรรม (After Action Review : AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

4. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

4.1 ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.2 ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

5. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

5.1 มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรม และอาสาสมัครกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และชุมชน

5.2 ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

5.3 ดูแล เอาใจใส่ผู้เรียน และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาของผู้เรียน

5.4 เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดั่งงามให้แก่ผู้เรียน

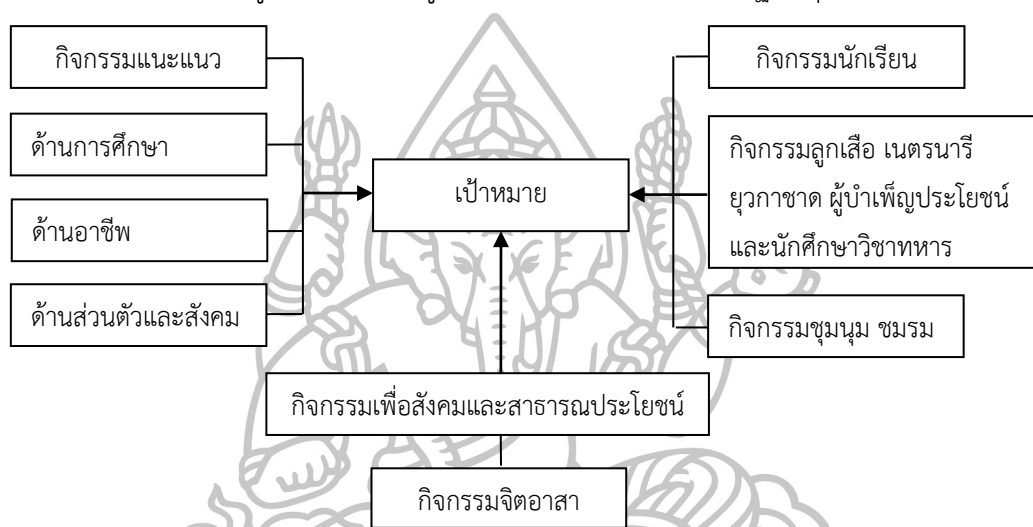
5.5 ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน¹⁴

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, 14-16.

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครอบคลุม 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยเสนอไว้เป็นระบบเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องเห็นภาพกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

แผนภูมิที่ 4 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 19.

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมแนะแนว

1. ความหมายของกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียนการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ท่ามกลางสภาพสังคมปัจจุบัน นับเป็นสิ่งที่ยากยิ่ง โดยเฉพาะในยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลกระทบโดยตรงและโดยทางอ้อมต่อการดำเนินชีวิตของคน ทุกเพศ ทุกช่วงวัยของชีวิต ปัญหาสังคมได้ทวีความซับซ้อน รุนแรงขึ้นทุกขณะ

ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการมีค่านิยมฟุ้งเฟ้อ การเลียนแบบ การแพร่ระบาดของสารเสพติด การก่ออาชญากรรม การทำแท้ง การฆ่าตัวตาย ความอ่อนไหวทางจิตใจ ฯลฯ ปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุสำคัญคือ บุคคลไม่รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อมที่ดีพอ ขาดทักษะการคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา และไม่สามารถปรับตัวในสถานการณ์ต่างๆได้ จำเป็นที่โรงเรียนต้องใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกสำคัญในการป้องกัน ช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียนตั้งแต่เยาว์วัยเพราะจุดหมายของการแนะแนว คือ กระบวนการที่มุ่งสร้างเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศิลธรรม จริยธรรม รู้จักการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาในช่วงวิกฤต วางแผนการศึกษาต่อ การพัฒนาตนสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

อิงลิสและอิงลิส (English and English) กล่าวว่า การแนะแนวคือกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถเลือก ตัดสินเรื่องต่างๆได้เหมาะสมเขาจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต¹⁵

มิลเลอร์ (Miller) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือแต่ละบุคคลให้สามารถเข้าใจตนเอง และมีการวางแผนในการพัฒนาระบบของชีวิตของตนเองให้ดีขึ้น¹⁶

จุฑา บุรีภักดี กล่าวว่า การแนะแนว คือ กระบวนการต่างๆที่ช่วยแนะแนวทางให้นักเรียนได้รู้จักตนเองและรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเองเมื่อได้เผชิญกับปัญหาต่างๆและรู้จักนำทางตนเองได้ถูกต้อง และรู้จักใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจและเลือกอาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม¹⁷

กล่าวโดยสรุป การแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเองสามารถวางแผนพัฒนาชีวิตของตนเองในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สามารถบูรณาการความคิด ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรมและเทคโนโลยีเข้าสู่วิถีชีวิตไทยได้อย่างเหมาะสม

¹⁵ Horace B. English and Ava Champney English, **A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychological Terms** (London : Longmans, Green and CO,1976)

¹⁶ Carroll H. Mailler, **Foundation of Guidance** (New York : Harper & Row Publisher,Inc,1971)

¹⁷ จุฑา บุรีภักดี อ้างถึงใน ศรีวรรณ จันทรวงศ์, **หลักการแนะแนว** (อุดรธานี : สถาบันราชภัฏอุดรธานี,2545)

2. หลักการ

การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นที่เลี้ยงและประสานงาน

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 3.2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
- 3.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของงานแนะแนว

การแนะแนว นับว่าเป็นการบริการที่มีความสำคัญและจำเป็นที่ต้องจัดขึ้นเพื่อความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งการช่วยเหลือทุกๆด้านแก่บุคคล โดยไม่จำกัดเพศและวัย การจัดบริการแนะแนวอาจจะกระทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นหมู่คณะก็ได้ ทั้งนี้ย่อมแล้วแต่ความเหมาะสม เพราะปัญหาบางอย่างอาจเป็นปัญหาของกลุ่มแต่ปัญหาบางอย่างอาจจะเป็นปัญหาแต่ละบุคคล¹⁸ ความจำเป็นจะต้องมีบริการแนะแนวสืบเนื่องมาจากปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมมากมาย การอยู่ร่วมกันของมนุษย์เริ่มแรกจะเกิดจากปัญหาครอบครัว จะค่อยๆเป็นปัญหาที่สืบเนื่องไปสู่สังคมภายนอก จากปัญหากลุ่มเล็กๆไปสู่ปัญหาใหญ่ๆจะค่อยกลายเป็นปัญหาระดับประเทศชาติไปในที่สุด การแนะแนวจะช่วยป้องกันปัญหา และลดปัญหาต่างๆให้น้อยลงไปได้

4. ขอบข่าย

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

- 4.1 ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนรู้หรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

¹⁸ กรมพลศึกษา , งานแนะแนว (ม.ป.ท.,โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 25540),.

มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

4.2 ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพ อย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ

4.3 ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเอง และผู้อื่น รักษ์สิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข¹⁹

5. แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

5.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน

5.2 วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

5.3 กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพด้านส่วนตัว และสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและ เป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม

5.4 กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษาและ ชั้นปี

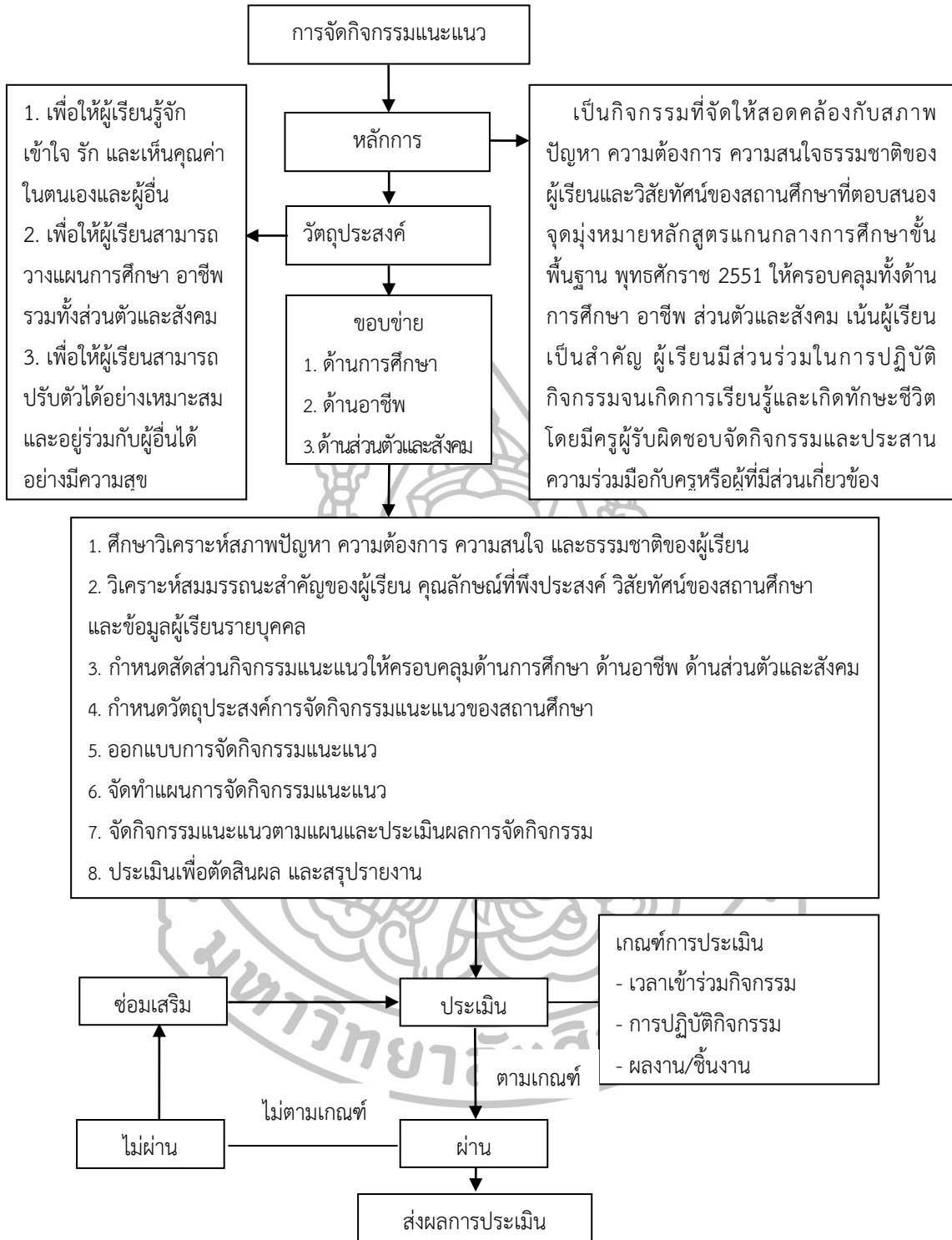
5.5 ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมเวลาจัด กิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล

5.6 จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

5.7 จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม

5.8 ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, 22.

แผนภูมิที่ 5 แนวทางการจัดกิจกรรมแนวนอน

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551** (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 20.

6. การดำเนินงานแนะแนว

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และแนวจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ในการปฏิรูปวิชาชีพครูก็ได้มุ่งพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่ได้คุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพ โดยครูจะต้องมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนานักเรียน ให้ความรัก เอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดี พร้อมทั้งจะแนะนำและร่วมกันแก้ปัญหาของผู้เรียน ดังนั้นครูทุกคนต้องมีบทบาทในการแนะแนว รู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเหตุนี้กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา จึงตระหนักถึงความสำคัญ ที่จะต้องมีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนขึ้นเพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ตามระบบนี้ได้มีการคัดกรองผู้เรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง มีปัญหา กลุ่มปกติจะได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและพัฒนาตนเองตามศักยภาพจากครูที่ปรึกษา ส่วนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาจะเป็นกลุ่มที่ต้องดูแล ช่วยเหลือ พัฒนา ส่งเสริมและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดจากครูแนะแนวในลักษณะของการทำงานเป็นทีม หากมีปัญหาซับซ้อนเกินไปอาจจะต้องร่วมมือกับจิตแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาและสนองนโยบาย จึงได้นำระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเข้ามาใช้ เพื่อให้ครูทุกคนมีบทบาทในการแนะแนวและครูแนะแนวก็จะมีบทบาทเป็นครูมืออาชีพมากขึ้น ทั้งสองฝ่ายจะร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้²⁰

6.1 การเตรียมการและการวางแผนดำเนินการ (Plan) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนวเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล สภาพความต้องการของผู้เรียน สภาพปัญหา นโยบายการจัดการศึกษา และสภาพความพร้อมของสถานศึกษารวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ

6.2 การปฏิบัติตามแผน (Do) มีการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจกับบุคลากรทุกฝ่ายทุกคนที่เกี่ยวข้องแล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ

²⁰ กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ , แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ,(กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา,2545), 12.

6.3 การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน (Check) มีการติดตามและประเมินผลเพื่อตรวจสอบและทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมา

6.4 การปรับปรุงและพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการแนะแนวในทุกชั้นตอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป²¹

7. การประเมินกิจกรรมแนะแนว

การประเมินกิจกรรมแนะแนว ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยครูผู้จัดกิจกรรมมีภารกิจในการวางแผนการประเมิน ดำเนินการประเมินนำผลการประเมินได้พัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน ครูผู้จัดกิจกรรมตรวจสอบเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม และประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ตัดสินผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ดังนี้

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

8. การดำเนินการจัดงานแนะแนวในโรงเรียน สามารถแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

8.1 การจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการทางจิตวิทยาให้แก่ผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อให้ครูได้รู้จักผู้เรียนมากขึ้น สามารถส่งเสริมและป้องกันปัญหาของผู้เรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติหรือกลุ่มพิเศษได้รับการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ เช่น การรู้จักรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีทักษะการคิดตัดสินใจ ทักษะการปรับตัว การวางแผนชีวิต รวมทั้งการสร้างคุณธรรม จริยธรรมที่สำคัญ

8.2 การจัดบริการ เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเอง และรู้จักตนเองในทุกด้าน ให้ข้อมูลข่าวสารสนเทศที่จำเป็นและทันสมัยทั้งด้านการศึกษาอาชีพและการพัฒนาบุคลิกภาพให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ตลอดจนช่วยเหลือ แก้ไข และฝึกประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการศึกษาและชีวิตต่อไป

²¹ กรมวิชาการ , กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2545), 21.

8.3 การบูรณาการแนะแนวในการเรียนการสอน เป็นการนำเทคนิควิธีการทางจิตวิทยาและการแนะแนวมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนแต่ละคนแต่ละกลุ่ม โดยเน้นให้ครูได้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งด้านพัฒนาการตามวัย พฤติกรรมและสาเหตุของพฤติกรรม วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ครูมีแนวทางในการช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียนให้เห็นคุณค่าในสาระวิชาต่าง ๆ เกิดแรงจูงใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้เกิดสัมฤทธิ์สูงสุด

กิจกรรมนักเรียน

ความหมายของกิจกรรมนักเรียน

กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น²²

หลักการ

กิจกรรมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ โดยเน้นเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ความมีระเบียบวินัย การไม่เห็นแก่ตัว ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจ ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน และความเอื้ออาทรและสมานฉันท์ การจัดกิจกรรมนักเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

1. จัดให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
2. เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน
3. เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้เรียน

ตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น

²² เรื่องเดียวกัน, 25.

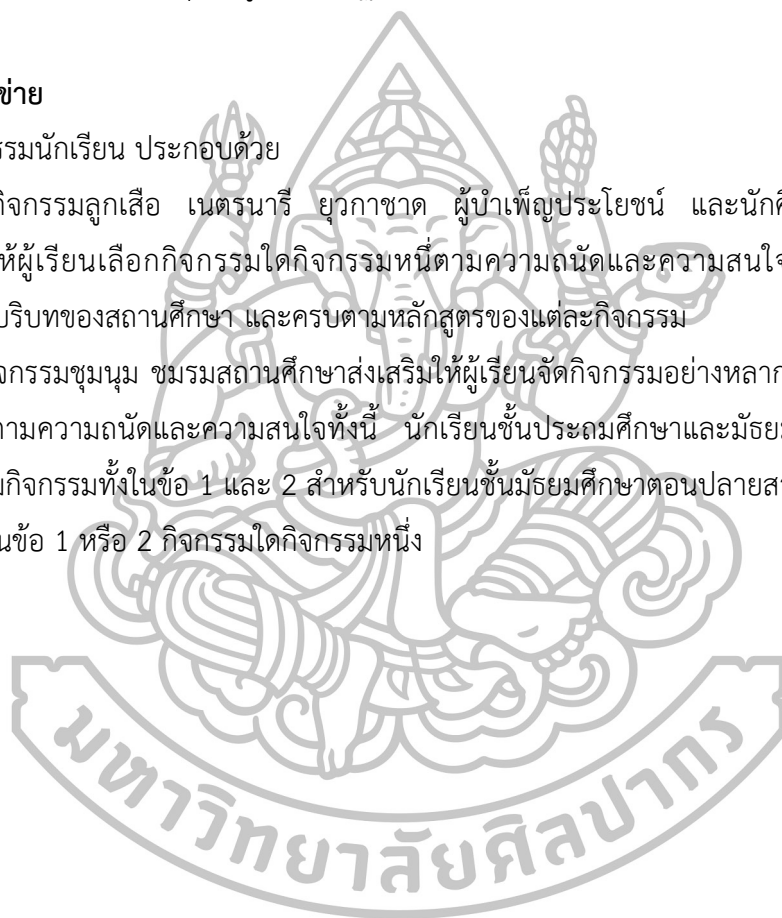
วัตถุประสงค์

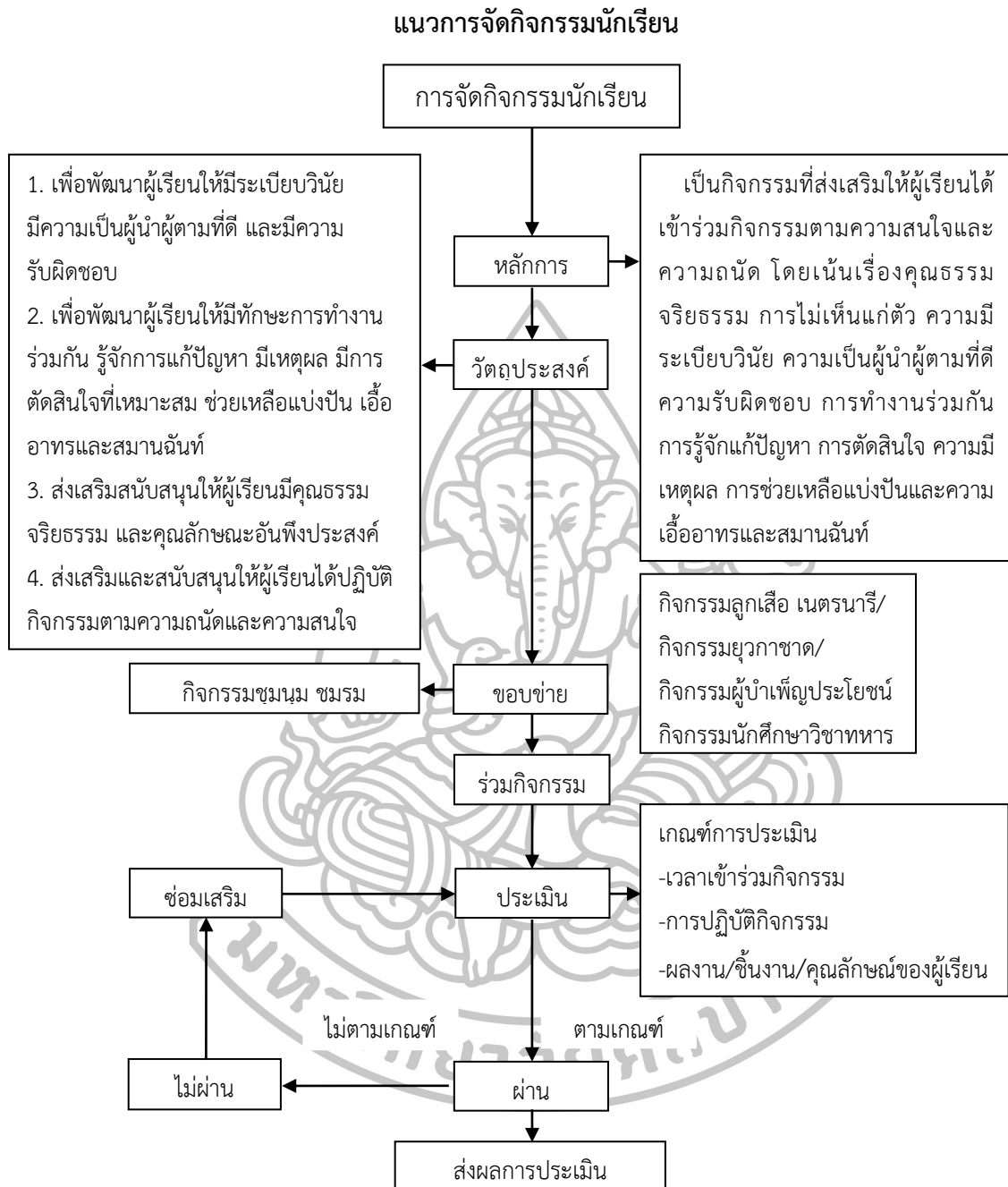
1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย มีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และมีความรับผิดชอบ
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา มีเหตุผล มีการตัดสินใจที่เหมาะสม ช่วยเหลือแบ่งปัน และเอื้ออาทรและสมานฉันท์
3. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

ขอบข่าย

กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย

1. กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร สถานศึกษาให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม
2. กิจกรรมชุมนุม ชมรมสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย และเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจทั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในข้อ 1 และ 2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมในข้อ 1 หรือ 2 กิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง

แผนภูมิที่ 6 แนวการจัดกิจกรรมนักเรียน

ที่มา :กระทรวงศึกษาธิการ ,หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 24.

1. กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี

การลูกเสือเป็นขบวนการอาสาสมัคร ที่ให้การศึกษาแก่เยาวชนโดยถ้วนหน้า ไม่มีการแบ่งและกีดกันในเรื่องเชื้อชาติ ผิวพรรณ วรรณะ ตลอดจนลัทธิทางศาสนาใดๆทั้งสิ้น ไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของการเมืองและถือปฏิบัติตามอุดมการณ์ของผู้ให้กำเนิดลูกเสือโลกคือ ลอร์ด เบเดน โพเอลล์(Lord Baden-Powell) อย่างแน่วแน่และมั่นคง วงการศึกษาทั่วโลกถือว่า การลูกเสือเป็นขบวนการที่ให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในรูปแบบนอกระบบ องค์การลูกเสือโลกปัจจุบันมีประเทศสมาชิก จำนวน 154 ประเทศ(พ.ศ.2545) กิจกรรมลูกเสือทั่วโลกสามารถดำรงอยู่ได้ด้วยการมีเอกภาพ ซึ่งเป็นแกนกลางให้ประเทศสมาชิกทั่วโลกได้พัฒนากิจกรรมลูกเสือของตนให้มีความก้าวหน้าไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้นการส่งเสริมให้เยาวชนของชาติเป็นพลเมืองดี ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและประเทศชาติ ต้องอาศัยสาระสำคัญของลูกเสือ²³

1.1 จุดหมายหรืออุดมการณ์ของคณะลูกเสือแห่งชาติ

ตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ.2551 ระบุว่าคณะลูกเสือแห่งชาติมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรมให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้ เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งพาตนเอง
- 2) ให้ซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัยและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- 4) ให้รู้ทำการฝีมือ และฝึกฝนให้ทำกิจกรรมต่างๆตามความเหมาะสม
- 5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ²⁴

1.2 หลักการ กระบวนการลูกเสือมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1) มีศาสนาเป็นหลักยึดทางจิตใจ จงรักภักดีต่อศาสนาที่ตนเคารพนับถือ และพึงปฏิบัติศาสนกิจด้วยความจริงใจ

²³ กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ,แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546), 58.

²⁴ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ , พระราชบัญญัติลูกเสือพ.ศ.2551, (กรุงเทพฯ: สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ,2551), 2.

2) จงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์และประเทศชาติของตน พร้อมด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนสันติสุขและสันติภาพ ความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกัน และความร่วมมือซึ่งกันและกันตั้งแต่ระดับท้องถิ่นระดับชาติ และระดับนานาชาติ

3) เข้าร่วมพัฒนาสังคม ยอมรับและให้ความเคารพในเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้อื่น และเพื่อนมนุษย์ทุกคน รวมทั้งธรรมชาติและสรรพสิ่งทั้งหลายในโลก

4) มีความรับผิดชอบต่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

5) ลูกเสือทุกคนต้องยึดมั่นในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ

1.3 วัตถุประสงค์

พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมลูกเสือเพื่อพัฒนาลูกเสือทั้งทางกาย สติปัญญา จิตใจ และศีลธรรม ให้เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ และช่วยสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสามัคคีและมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขและความมั่นคงของประเทศชาติตามแนวทางดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีนิสัยในการสังเกต จดจำ เชื่อฟัง และพึ่งตนเอง
- 2) ให้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีระเบียบวินัย และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
- 3) ให้รู้จักบำเพ็ญตนเพื่อสาธารณประโยชน์
- 4) ให้รู้จักทำการฝีมือและฝึกฝนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสม
- 5) ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม และความมั่นคงของประเทศชาติ²⁵

1.4 ขอบข่าย

กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลูกฝังระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ เพื่อการอยู่ร่วมกัน ให้รู้จักการเสียสละและบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมและวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ รวมทั้งให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดหลักสูตรเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) ลูกเสือสำรอง	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
2) ลูกเสือสามัญ	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
3) ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
4) ลูกเสือวิสามัญ	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

²⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 28.

1.5 แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี มีแนวทางการจัดกิจกรรมตามวิธีการลูกเสือ (Scout Method) ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ประการ คือ

1) คำปฏิญาณและกฎ ถือเป็นหลักเกณฑ์ที่ลูกเสือทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติ ตามกฎของลูกเสือ กฎของลูกเสือมีไว้ให้ลูกเสือเป็นหลักในการปฏิบัติ ไม่ได้ “ห้าม” ทำ หรือ “บังคับ” ให้ทำ แต่ถ้า “ทำ” ก็จะทำให้เกิดผลดีแก่ตัวเอง เป็นคนดี ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีเกียรติเชื่อถือได้ ฯลฯ

2) เรียนรู้จากการกระทำ เป็นการพัฒนาส่วนบุคคล ความสำเร็จหรือไม่สำเร็จของ ผลงานอยู่ที่การกระทำของตนเอง ทำให้มีความรู้ที่ชัดเจน และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวเองได้ และทำหายความสามารถของตนเอง

3) ระบบหมู่ เป็นรากฐานอันแท้จริงของการลูกเสือ เป็นพื้นฐานในการอยู่ร่วมกัน การยอมรับซึ่งกันและกัน การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการ เรียนรู้ การใช้ประชาธิปไตยเบื้องต้น

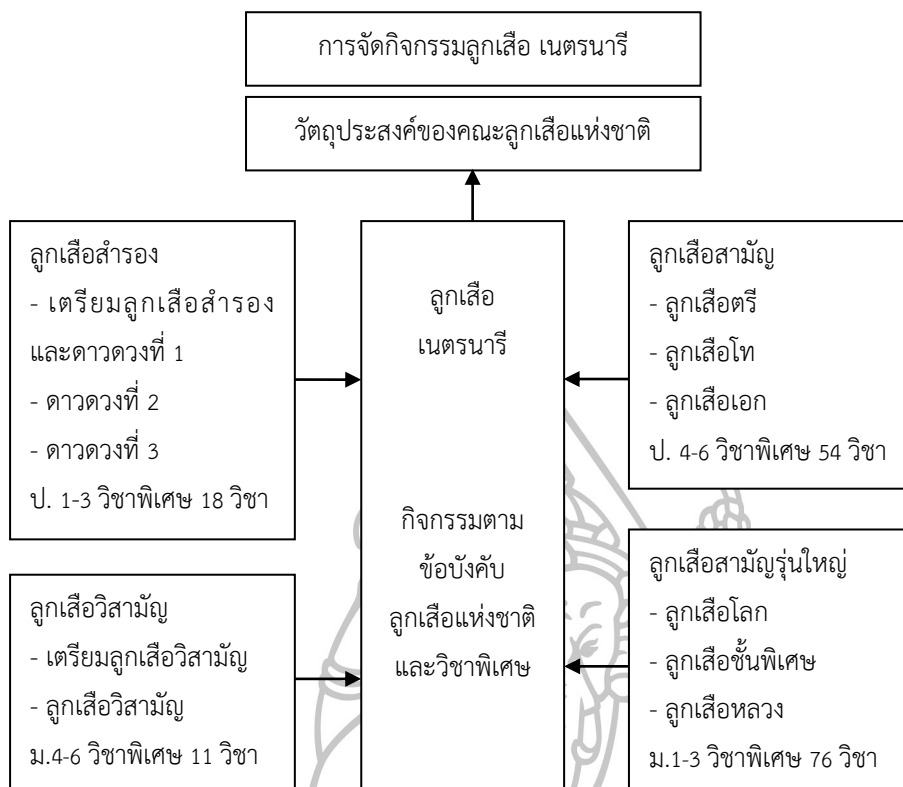
4) การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวในการเป็นสมาชิกลูกเสือ เนตรนารี ด้วยการใช้นิยามสัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมาย การทำความเคารพ รหัสคำ ปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง เป็นต้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจในการเป็น สมาชิกขององค์การลูกเสือโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลกและเป็นองค์กรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก

5) การศึกษาธรรมชาติ คือ สิ่งสำคัญอันดับหนึ่งในกิจกรรมลูกเสือ ธรรมชาติอัน โปร่งใสตามชนบท ป่าเขา ป่าละเมาะ และพุ่มไม้ เป็นที่ปรารถนาอย่างยิ่งในการไปทำกิจกรรมกับ ธรรมชาติ การปีนเขา ตั้งค่ายพักแรมในสุดสัปดาห์หรือตามวาระของการอยู่ค่ายพักแรมตาม กฎระเบียบ เป็นที่เสนาหาแก่เด็กทุกคน ถ้าขาดสิ่งนี้แล้ว ก็ไม่เรียกว่าใช้ชีวิตแบบลูกเสือ

6) ความก้าวหน้าในการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้เด็กทำต้องให้มีความก้าวหน้าและดึงดูดใจ สร้างให้เกิดความกระตือรือร้นอยากจะทำ และวัตถุประสงค์ในการจัดแต่ละอย่างให้สัมพันธ์กับความหลากหลายในการพัฒนาตนเอง เกมการเล่นที่สนุกสนานการแข่งขันกันก็ เป็นสิ่งดึงดูดใจและเป็นการจูงใจที่ดี

7) การสนับสนุนโดยผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่ชี้แนะหนทางที่ถูกต้องให้แก่เด็ก เพื่อให้เขา เกิดความมั่นใจในการที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใดลงไป ทั้งผู้มีความต้องการซึ่งกันและกันเด็กก็ต้องการ ให้ผู้ใหญ่ช่วยชี้แนะ ผู้ใหญ่เองก็ต้องการนำพาให้ไปสู่หนทางที่ดี ให้ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องและดี ที่สุด จึงเป็นการร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย

8) วิชาพิเศษ คือ วิชาที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความ สนใจ นอกเหนือจากการเรียนตามหลักสูตรลูกเสือแต่ละประเภท

แผนภูมิที่ 7 แนวทางการจัดกิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารี
 ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551, (กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 27.

1.6 เงื่อนไขในการจัดกิจกรรม

1) เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม การจัดการกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม ส่วนการจัดการกิจกรรมเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษของลูกเสือ เนตรนารี แต่ละประเภท อาจใช้ในเวลาเรียนปกติหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

2) การจัดการกิจกรรม

- การจัดการกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีตามหลักสูตร ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้ 1) พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สบงนึ่ง ตรวจ แยก) 2) เกมหรือเพลง 3) เรียนตามหลักสูตร 4) การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ 5) พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

- กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรม การเดินทางไกลและอยู่ค่ายพักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ลูกเสือมีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยตัวเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนวิชาลูกเสือเพิ่มเติม ผู้บังคับบัญชาลูกเสือจำเป็นต้องวางแผนนำลูกเสือไปเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมไว้ให้พร้อมก่อนและเนิ่น ๆ ดังนั้นบทบาทผู้บังคับบัญชาลูกเสือที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อลูกเสือต่องานการอยู่ค่ายพักแรม และตามหน้าที่ของตนเองจึงจำเป็นต้องหาโอกาสให้ลูกเสือของตนได้มีโอกาสในการอยู่ค่ายพักแรมเสมอให้ผู้กำกับลูกเสือนำลูกเสือไปฝึกเดินทางไกล และอยู่ค่ายพักแรมปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ครั้งหนึ่งให้อยู่ค่ายพักแรมอย่างน้อย 1 คืน

- กิจกรรมพิธีการ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพิธีการลูกเสือ เช่น พิธีเข้าประจำกองพิธีทบทวนคำปฏิญาณและสวนสนาม พิธีถวายราชสดุดี พิธีประดับเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นต้นเพื่อให้ลูกเสือมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าในการเป็นลูกเสือ

- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้ลูกเสือได้บำเพ็ญประโยชน์ตามอุดมการณ์ของลูกเสือ

3) ผู้บังคับบัญชาลูกเสือควรผ่านการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือขั้นความรู้เบื้องต้นในแต่ละประเภท

4) สถานศึกษาควรให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือกองลูกเสือตามข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ

1.7 การประเมินกิจกรรม การประเมินกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนลูกเสือ เนตรนารี ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้วต้องพิจารณาด้านความประพฤติ พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) กิจกรรมบังคับ เป็นการประเมินผลกิจกรรมตามหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การตัดสิน เลื่อนชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการประเมินผลตลอดภาคเรียน/ปี โดยวิธีการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมการซักถาม การทดสอบภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2) วิชาพิเศษ การประเมินผลวิชาพิเศษในแต่ละวิชา ใช้วิธีการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ในข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ผ่าน (ผ) และ ไม่ผ่าน (มผ)

1.8 แนวปฏิบัติการสอนวิชาพิเศษ

1) ทำการสอนวิชาพิเศษโดยใช้เวลานอกเหนือ จากที่ลูกเสือเข้าร่วมกิจกรรมตามปกติ หรือขณะอยู่ในค่ายพักแรม นอกจากนี้ลูกเสืออาจใช้เวลาว่างของตนเอง ทำการฝึกฝนทักษะต่างๆของ วิชาพิเศษ แล้วขอทำการสอบหรือส่งรายงานผลการปฏิบัติงานของรายวิชานั้นแก่ผู้กำกับลูกเสือเพื่อ ขอระดับเครื่องหมาย การสอบจะจัดให้มีการสอบขึ้นปีละกี่ครั้งก็ได้ โดยเน้นการปฏิบัติจริง เมื่อสอบ ผ่านแล้วให้ผู้กำกับลงนามรับรองในสมุดประจำลูกเสือ

2) วิชาพิเศษลูกเสือวิชาใดมีเนื้อหาสัมพันธ์กับกิจกรรมที่ลูกเสือเข้าร่วมตามปกติ ก็ให้นำไปบูรณาการ รวมทั้งทำการสอบลูกเสือเข้าร่วมตามปกติก็ให้นำไปบูรณาการทำการสอบภาคปฏิบัติ ของวิชาพิเศษนั้นๆและให้ถือว่าลูกเสือที่ผ่านการสอบแล้วมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษนั้นด้วย

3) ให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการขอซื้อเครื่องหมายวิชาลูกเสือพิเศษลูกเสือตามจำนวน ลูกเสือได้รับจากร้านค้าขององค์การการค้าของครูสภา

4) สำหรับวิชาพิเศษลูกเสือ ให้ใช้ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ ว่าด้วยการปกครอง ลูกเสือและวิชาพิเศษลูกเสือ²⁶

1.9 นโยบายในการฝึกอบรมลูกเสือ ใช้หลักสำคัญดังต่อไปนี้

1) เครื่องแบบลูกเสือ ถือว่าเป็นเครื่องแบบที่มีเกียรติ เป็นเครื่องหมายแห่งความดี ดังนั้นลูกเสือจะต้องพิถีพิถันในการแต่งเครื่องแบบลูกเสือที่ถูกต้องและสะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอกับทั้ง จะต้องประพฤติดี ปฏิบัติตนให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นลูกเสือ เพื่อเป็นการรักษาชื่อเสียงของตนและ ของคณะลูกเสือแห่งชาติ ส่วนเจ้าหน้าที่ทุกคนก็ควรแต่งลูกเสือในโอกาสอันควร และถือว่า เครื่องแบบลูกเสือเป็นเครื่องหมายแห่งความเสียสละ ในการที่ตนได้มีบทบาทในการฝึกอบรมเด็กให้ เป็นพลเมืองดี

2) คำปฏิญาณและกฎของลูกเสือผู้กำกับพึงหมั่นฝึกอบรมให้เด็กเข้าใจและปฏิบัติตาม คำปฏิญาณและกฎของลูกเสืออยู่เสมอโดยเฉพาะในเรื่องความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ความเป็นพี่น้องของลูกเสือทั่วโลก และการทำความดีต่างๆ โดยเน้นให้เห็นว่า ผู้พลเมืองดีนั้นจะต้องเป็นผู้ทำความดี และใช้ความดีนั้นให้เป็นประโยชน์ มิใช่เป็นคนที่อยู่เฉยๆ ไม่ทำอะไรเลย

3) การบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ทำให้กิจการลูกเสือมีชื่อเสียงและ เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป รากฐานของคติพจน์ของลูกเสือทั้ง 4 ประเภท เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ ของลูกเสือในการบำเพ็ญประโยชน์ ต่อผู้อื่น

²⁶ กรมวิชาการ,กระทรวงศึกษาธิการ,แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 , (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว,2546), 58.

“ทำดีที่สุด” คือ การทำเพื่อคนอื่นหรือเพื่อส่วนรวม เป็นการกระทำที่ดีที่สุด
 “จงเตรียมพร้อม” คือ พร้อมที่จะทำความดี พร้อมเพื่อสร้าง พร้อมเพื่อส่วนรวม
 “มองไกล” คือ มองให้เห็นเหตุผล มองให้เห็นคนอื่น มองให้เห็นส่วนรวม มิใช่
 มองแต่ตัวเองหรือประโยชน์ของตนเอง

“บริการ” คือ การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น แก่ส่วนรวม

นอกจากนี้ ในคำปฏิญาณและกฎของลูกเสือ ก็ได้ระบุถึงการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น โดยถือว่าสำคัญมาก แห่หรือโอกาสที่ลูกเสือจะบำเพ็ญประโยชน์นั้น ควรเริ่มจากสิ่งที่ใกล้ตัวก่อน แล้วขยายให้กว้างขวางออกไปตามวัยและความสามารถของเด็ก

- การฝึกอบรมที่ต่อเนื่องกันและก้าวหน้าสูงขึ้น
- ระบบหมู่ ฝึกความรับผิดชอบ การเป็นผู้นำ ผู้ตาม การปกครองระบอบประชาธิปไตย
- ระบบเครื่องหมายวิชาพิเศษ มีมากมายหลายอย่าง ซึ่งลูกเสืออาจเลือกเรียนเรื่องที่ตนสนใจได้ และเมื่อได้ผ่านการทดสอบแล้ว ก็จะได้รับเครื่องหมายซึ่งนำมาประดับกับเครื่องแบบเป็นการเชิดชูเกียรติและแสดงสมรรถภาพของตนส่วนหนึ่ง
- กิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมกลางแจ้ง เช่น การเดินทางไกล อยู่ค่าย พักแรม ฯลฯ

1.10 แนวการพัฒนาลูกเสือ 8 ประการ

- 1) พัฒนาทางกาย
- 2) พัฒนาทางสติปัญญา
- 3) พัฒนาทางจิตใจและศีลธรรม
- 4) พัฒนาในเรื่องค่านิยมและเจตคติ
- 5) พัฒนาทางสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล
- 6) พัฒนาสัมพันธ์ภาพทางสังคม
- 7) พัฒนาทางสัมพันธ์ภาพทางชุมชน
- 8) พัฒนาทางด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

1.11 ประโยชน์ของการลูกเสือ

- 1) เป็นแบบศึกษานอกระบบ
- 2) ช่วยเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในด้วย
 - ความประพฤติ นิสัยใจคอ สติปัญญา

- ความมีระเบียบวินัย
- สุขภาพและพลัง
- การมีฝีมือและทักษะ
- หน้าที่พลเมืองและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น²⁷

1.12 กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีในสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมลูกเสือในสถานศึกษา ควรจัดให้มีการเปิดประชุมกองทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

- พิธีเปิด (ชักธงขึ้น สวดมนต์ สงบนิ่ง ตรวจ แยก)
- เกมหรือเพลง ทำให้เกิดความสนุกสนาน เป็นการอบอุ่นร่างกายก่อนปฏิบัติกิจกรรม อาจใช้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ซึ่งบางครั้งไม่จำเป็นจะต้องสวดคล้องหรือสัมพันธ์กับเนื้อหาเสมอไป
- การปฏิบัติกิจกรรม เน้นการปฏิบัติเป็นฐาน โดยใช้ระบบหมู่เพื่อสะดวกต่อการเรียนการสอน ตลอดจนการควบคุมดูแล ตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข
- การเล่าเรื่องสั้นที่เป็นประโยชน์ ควรเน้นเรื่องง่ายๆและสรุปให้ลูกเสือเข้าใจว่ามีประโยชน์อย่างไร ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของคุณธรรมต่างๆ เช่น ความสามัคคี ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความกล้าหาญอดทน ฯลฯ
- พิธีปิด (นัดหมาย ตรวจ ชักธงลง เลิก)

²⁷ ชัยนิตย์ พรรณาวาร, เอกสารประกอบการบริหารงานลูกเสือ คู่มือเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เล่ม 2 (ปราจีนบุรี:สำนักงานลูกเสือโรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง,ม.ป.ป.), 2-3.

2. กิจกรรมยุวกาชาด

กิจกรรมยุวกาชาดเป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัยมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ให้แก่สังคม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคมไทย โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร เน้นทักษะ กระบวนการตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน ปรับปรุงการทำงาน และการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

แผนภูมิที่ 8 แนวทางการจัดการกิจกรรมยุวกาชาด

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 33.

2.1 หลักการ

กิจกรรมยูวากาชาดมีหลักการของการจัดกิจกรรม ดังนี้

- 1) เป็นกิจกรรมที่สร้างพื้นฐานในการคิดและปฏิบัติตามหลักการกาชาดและยูวากาชาดกฎหมายมนุษยชน และสิทธิมนุษยชน รวมทั้งทักษะในการจัดการ ทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้
- 2) มีความเป็นเอกภาพและมีความหลากหลายในกิจกรรม กล่าวคือ เป็นกิจกรรมที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น ทั้งนี้เพื่อความจำเป็นและความสอดคล้องสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นไทย และความเป็นพลเมืองดีของชาติ
- 3) สามารถสนองต่อสภาพความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาและท้องถิ่น

2.2 วัตถุประสงค์

กิจกรรมยูวากาชาด เป็นการจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในระบบหน่วยกลุ่ม หมู่ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการกาชาดและยูวากาชาด การคุ้มครอง กฎหมายมนุษยธรรม สิทธิมนุษยธรรม การช่วยเหลือ การรักษาสุขภาพ และสมรรถภาพที่ดี บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีจะนำไปสู่สันติภาพ ก่อให้เกิดความสุขในการอยู่ร่วมกันทุกแห่งหน(ข้อบังคับแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 60 พุทธศักราช 2550 หมวดที่ 9 ว่าด้วยยูวากาชาด) จึงกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) มีอุดมคติในศานติสุข มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
- 2) มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องการรักษาอนามัยของตนเองและผู้อื่น ตลอดจนพัฒนาตนเองทางร่างกาย จิตใจ คุณธรรม และดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติ
- 3) มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและอุดมการณ์กาชาด มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจิตใจเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์
- 4) บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
- 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) มีสัมพันธภาพและมิตรภาพที่ดีต่อบุคคลทั่วไป

2.3 ขอบข่าย การจัดกิจกรรมยูวากาชาด กำหนดโครงสร้างหลักสูตรยูวากาชาดในสถานศึกษา เป็น 4 ระดับ ดังนี้

ยูวากาชาดระดับ 1	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3
ยูวากาชาดระดับ 2	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6
ยูวากาชาดระดับ 3	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3

ยุวกาชาดระดับ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

2.4 แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมยุวกาชาด ประกอบด้วยกิจกรรมหลักและกิจกรรมพิเศษ ดังนี้

- 1) กิจกรรมหลัก หมายถึง กิจกรรมซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่สมาชิกยุวกาชาดทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมหลักประกอบด้วย 4 กลุ่มกิจกรรม คือ
 - กลุ่มกิจกรรมกาชาดและยุวกาชาด เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกยุวกาชาดมีความรู้ ความเข้าใจในหลักการและอุดมการณ์ของกาชาด มีศรัทธาในการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเสียสละ เป็นคนดี มีคุณธรรม ช่วยสร้างสรรค์สังคม เป็นผู้นำในการเผยแพร่กิจกรรมกาชาดและยุวกาชาด กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ส่งเสริมศักยภาพ คุณค่าของความเป็นมนุษย์ บทบาทชาย-หญิง เป็นผู้มีทักษะชีวิตในการจัดการกับปัญหารอบ ๆ ตัวมีความพร้อมเพื่อการปรับตัวเรื่องต่าง ๆ ในอนาคต ประกอบด้วยสาระที่เกี่ยวกับเรื่องกาชาดสากล สภากาชาดไทย และยุวกาชาด
 - กลุ่มกิจกรรมสุขภาพ เป็นการจัดกิจกรรมให้สมาชิกยุวกาชาดได้ศึกษาและฝึกฝนทักษะการป้องกันชีวิตและสุขภาพ การเสริมสร้างสมรรถภาพ มีความรู้และทักษะในการรักษานามัยของตนเอง และส่งเสริมอนามัยของผู้อื่น การปฐมพยาบาลและเคหะพยาบาลการเตรียมตัวป้องกันอุบัติเหตุและภัยอันตรายต่าง ๆ เช่น มีทักษะในการป้องกันตนเองจากการถูกล่วงละเมิดชีวิตครอบครัว อิทธิพลจากสื่อและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ การป้องกันชีวิตและสุขภาพ
 - กลุ่มกิจกรรมสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดี เป็นการจัดกิจกรรมให้สมาชิกยุวกาชาดได้รู้จักตนเอง มีระเบียบวินัย มีบุคลิกภาพที่ดี รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่นและสังคมได้ดี มีความสามัคคี มีสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีกับบุคคลทั่วไป ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีพื้นฐานการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีการพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของยุวกาชาดที่ปฏิบัติงานสร้างเสริมสันติภาพซึ่งเป็นพื้นฐานของการทำงานในด้านอื่น ๆ ต่อไป ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับเรื่องความสามัคคีและความพร้อมเพรียง ความมีระเบียบวินัย สัมพันธภาพและความเข้าใจอันดี
 - กลุ่มกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สมาชิกยุวกาชาดปฏิบัติตนเพื่อสนองต่ออุดมการณ์และวัตถุประสงค์ของยุวกาชาด มีความภาคภูมิใจในวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และมรดกของชาติ พร้อมทั้งจะอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและธรรมชาติ เป็นผู้ที่มีความเสียสละ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับเรื่องการบำเพ็ญประโยชน์ การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแต่ละสาระของกิจกรรมหลักทั้ง 4 กลุ่มกิจกรรมสถานศึกษาสามารถปรับแต่ละสาระมากขึ้นน้อยแตกต่างกันได้

ตามความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น สภาพการณ์ปัจจุบันความต้องการ และความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งความพร้อมของสถานศึกษาทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

2) กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมที่จัดเสริมกิจกรรมหลักโดยผู้สอนเป็นผู้กำหนดเวลา ในการจัดกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถพื้นฐานในการดำรงชีวิตในสังคมตามความเหมาะสมกับวัยและความต้องการของท้องถิ่น โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดหรือความสนใจ และมีเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดแต่ละกิจกรรม เมื่อผ่านเกณฑ์ผู้เรียนจึงจะมีสิทธิประดับเครื่องหมายกิจกรรมพิเศษนั้นๆ มีจำนวน 54 กิจกรรม²⁸

2.5 เงื่อนไข

1) เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมการจัดกิจกรรมบูรณาการตามหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสมส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อรับเครื่องหมายกิจกรรมพิเศษของบูรณาการแต่ละประเภทอาจใช้ในเวลาเรียนปกติหรือนอกเวลาเรียนก็ได้

2) การจัดกิจกรรม ควรจัดให้มีพิธีเปิดและพิธีปิดกิจกรรมบูรณาการทุกครั้งก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

- พิธีเปิดกิจกรรมบูรณาการ 1) เรียกสมาชิกเข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง
2) ชักธงบูรณาการขึ้นสู่ยอดเสา 3) สงบนิ่ง 4) กล่าวคำปฏิญาณตนบูรณาการ 5) ตรวจและรายงาน
6) นัดหมายและชี้แจง

- พิธีปิดกิจกรรมบูรณาการ 1) เรียกสมาชิกเข้าแถวครึ่งวงกลมหน้าเสาธง
2) นัดหมายและชี้แจง 3) ชักธงบูรณาการลง 4) เลิกแถว
- กิจกรรมพิธีการ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพิธีการบูรณาการ เช่น พิธีเข้าประจำหมู่ พิธีทบทวนคำปฏิญาณตนบูรณาการและสวนสนาม พิธีประดับเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นต้น
- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้บูรณาการได้บำเพ็ญประโยชน์ทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา

3) ผู้นำบูรณาการควรผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเจ้าหน้าที่และผู้บังคับบัญชาบูรณาการหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง เช่น หลักสูตรครูผู้สอน หลักสูตรผู้นำบูรณาการ เป็นต้น

4) สถานศึกษาควรให้มีการจัดตั้งหมู่บูรณาการตามข้อบังคับ

²⁸ เรื่องเดียวกัน, 36.

2.6 การประเมินกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมยุวกาชาด เป็นกระบวนการทดสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนอกจากพิจารณาความรู้ตามทฤษฎีแล้ว ยังต้องพิจารณาด้านความประพฤติ และพฤติกรรม การเข้าร่วมกิจกรรมที่เน้นทักษะและการปฏิบัติต่าง ๆ ด้วยวิธีการประเมินที่หลากหลายและการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งแบ่งการประเมินผลออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) กิจกรรมหลัก เป็นการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนผ่านเกณฑ์การตัดสิน เลื่อนชั้นหรือจบหลักสูตร โดยการเข้าร่วมกิจกรรมและผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีการประเมินผลตลอดภาคเรียน/ปี โดยวิธีการสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม การซักถาม และการทดสอบทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

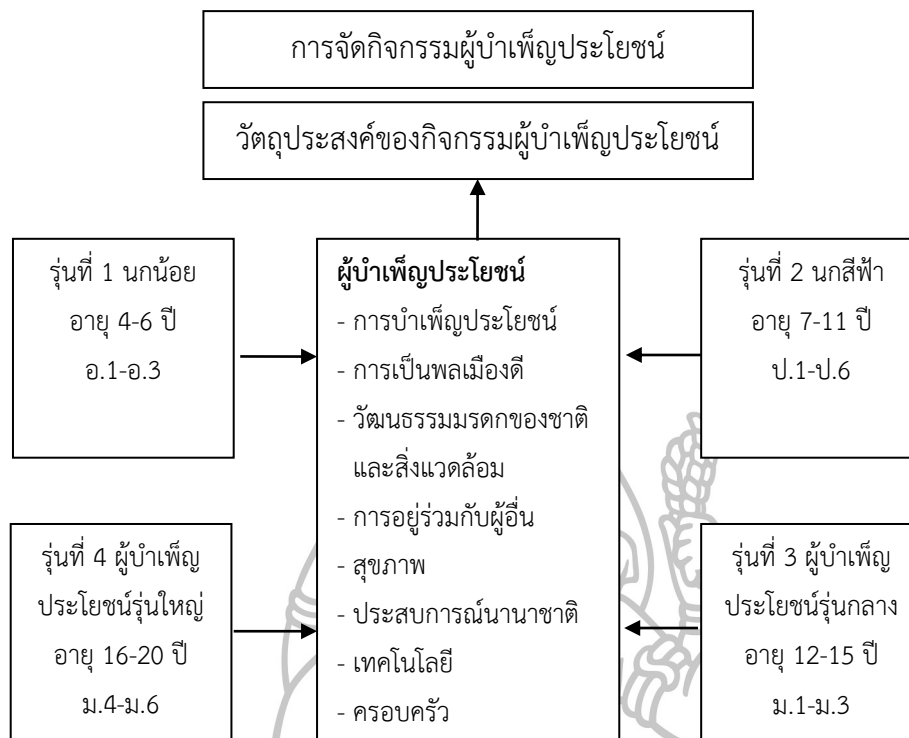
ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงานคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2) กิจกรรมพิเศษ เป็นการประเมินเพื่อให้ผู้เรียนมีสิทธิ์ประดับเครื่องหมายกิจกรรมพิเศษได้ เมื่อผู้เรียนสามารถสอบผ่านเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็นกิจกรรมอาสาสมัครนานาชาติสำหรับเด็กผู้หญิงและสตรีที่สนใจ โดยไม่จำกัดเชื้อชาติ วรรณะ และศาสนา มีเป้าหมายเพื่อฝึกเด็กผู้หญิงให้เป็นพลเมืองดีมีประโยชน์ต่อสังคม ตามหลักการที่ Lord Baden Powell ผู้ก่อตั้งกิจกรรมลูกเสือและผู้บำเพ็ญประโยชน์ได้กำหนดไว้ โดยการฝึกทักษะต่าง ๆ ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และคุณธรรม มีคำปฏิญาณและกฎ 10 ข้อ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี โดยมีการจัดองค์กร การบริหารตามข้อบังคับ และนโยบายขององค์การผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งโลก (The World Association of Guides and Girl Scouts)

แผนภูมิที่ 9 แนวทางการจัดการกิจกรรมผู้บ้ำเพ็ญประโยชน์
ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**
(กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 39.

3.1 หลักการ

กิจกรรมผู้บ้ำเพ็ญประโยชน์ เป็นกระบวนการในการทำงานเพื่อให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีมีโอกาสเท่าเทียมกันในการพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ โดยในการฝึกจะต้องให้สมาชิกได้รับการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพและครบถ้วนทั้ง ๖ ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา จิตใจ และคุณธรรม

3.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีมีอุปนิสัยที่ดีตามแนวทางของคำปฏิญาณและกฎ
- 2) เพื่อเตรียมเด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีให้มีทักษะชีวิตที่เหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน
- 3) เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้ฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- 4) เพื่อสร้างโอกาสให้เด็กผู้หญิงและเยาวชนสตรีได้รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและผู้บ้ำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3.3 แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์มีขอบข่ายที่ประกอบด้วย ข้อกำหนด จุดประสงค์สาระ กิจกรรม กระบวนการฝึก หลักสูตรพื้นฐาน พิธีการ และเครื่องแบบ โดยจำแนกตามประเภทของ สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ที่เรียกว่า เยาวสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์มีทั้งหมด 4 รุ่น คือ

รุ่นที่ 1 นกน้อย ได้แก่ เด็กหญิงอายุประมาณ 4-6 ปี เรียนอยู่ในชั้นอนุบาล 1-3

รุ่นที่ 2 นกสีฟ้า ได้แก่ เด็กหญิงอายุประมาณ 7-11 ปีเรียนอยู่ในระดับประถมศึกษา ป.1-ป.6

รุ่นที่ 3 ผู้บำเพ็ญประโยชน์รุ่นกลาง ได้แก่ เยาวสตรีอายุประมาณ 12-15 ปีเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ม.1-ม.3

รุ่นที่ 4 ผู้บำเพ็ญประโยชน์รุ่นใหญ่ ได้แก่ เยาวสตรีอายุประมาณ 16-20 ปีเรียนอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายม.4-ม.6 หรือสูงกว่านั้น

กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ มีแนวการจัดกิจกรรมเฉพาะ 9 ข้อ ดังนี้

1.) ให้อึดมั่นและปฏิบัติตามคำปฏิญาณและกฎของกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ (Promise and Laws) วิธีการนี้จะช่วยสร้างอุปนิสัยที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และตระหนักในหน้าที่ของตนที่มีต่อชุมชนและประเทศชาติ

2) ระบบหมู่ (Patrol System) ฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีมที่เรียกว่า ระบบหมู่โดยให้ทำงานร่วมกันเป็นหมู่เล็ก ๆ 6-8 คน ฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามในการปกครองตนเอง วิธีการนี้จะช่วยพัฒนาทักษะความเป็นประชาธิปไตย

3) เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้ถึงความสนใจ ความสามารถและความต้องการของตน

4) ฝึกพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า (Progressive Development) ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเอง รู้จักสร้างโอกาสในการทำสิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทายความสามารถด้วยตนเอง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาความสนใจและความสามารถของตนยิ่งขึ้น

5) ให้มีความร่วมมืออย่างจริงจังระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ (Active Co-operation between Youths and Adults) เป็นความร่วมมือด้านความคิด การวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรมและการประเมินผลร่วมกัน ความร่วมมือนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการส่งเสริมให้คนรุ่นเยาว์ได้พัฒนาตนเองและมีความรับผิดชอบ วิธีการนี้จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กและได้เห็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ด้วย

6. การใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน (Symbolism) ฝึกให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันในการเป็นสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ด้วยการใช้สัญลักษณ์ร่วมกัน ได้แก่ เครื่องแบบ เครื่องหมายการทำความเคารพ รหัส คำปฏิญาณ กฎ คติพจน์ คำขวัญ ธง วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนตระหนักและภาคภูมิใจใน

การที่เป็นสมาชิกขององค์การผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งโลก ซึ่งมีสมาชิกอยู่ทั่วโลกและเป็นองค์กรสตรีที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุดในโลก

7) กิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor Activities) ฝึกการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นและฝึกการเตรียมพร้อมเสมอ ด้วยการใช้กิจกรรมกลางแจ้งและการอยู่ค่ายพักแรม วิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการดำเนินชีวิต

8) ฝึกให้บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน (Community Service) วิธีการนี้จะทำให้ผู้เรียนได้ฝึกนิสัยการบำเพ็ญประโยชน์ และมีความรับผิดชอบในการช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก

9) เรียนรู้เกี่ยวกับนานาชาติ (International Experience) ทั้งด้านวัฒนธรรม ศาสนา และวิถีชีวิตวิธีการนี้ช่วยให้ผู้เรียนยอมรับความแตกต่างของบุคคลในชาติและสังคมโลก เพื่อลดข้อขัดแย้งและรู้จักพึ่งพาอาศัยกันเป็นการสร้างสันติสุขในโลก

3.4 เงื่อนไข

1) เวลาในการร่วมกิจกรรม การจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักสูตรในแต่ละรุ่น สถานศึกษาอาจจัดเวลาได้ตามความเหมาะสม

2) การจัดกิจกรรม

- การจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ตามหลักสูตร ควรจัดให้มีการเปิดชุมนุมทุกครั้งก่อนที่จะมีการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อเป็นการฝึกความมีระเบียบวินัยในตนเอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอน

- กิจกรรมการอยู่ค่ายพักแรมการเดินทางไกลและการเข้าค่ายพักแรม มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์มีความอดทน อยู่ในระเบียบวินัย รู้จักช่วยเหลือตนเอง รู้จักอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้และฝึกทักษะตามหัวข้อ (Theme) ของการเข้าค่ายพักแรม ซึ่งหัวหน้าหมวดผู้บำเพ็ญประโยชน์และเยาวชนสมาชิกได้วางแผนไว้ล่วงหน้าแล้ว การอยู่ค่ายพักแรมสามารถทำได้ตามความเหมาะสมหรืออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- กิจกรรมพิธีการ สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมพิธีการของผู้บำเพ็ญประโยชน์เช่น การเปิดชุมนุม พิธีปฏิญาณตน พิธีมอบเครื่องหมายแสดงความสามารถพิเศษ (Efficiency Badges) พิธีวันรำลึก (Thinking Day) เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์มีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของการเป็นสมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์

- กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ สถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้สมาชิกผู้บำเพ็ญประโยชน์ได้มีกิจกรรมเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ตามอุดมการณ์ของผู้บำเพ็ญประโยชน์

3) หัวหน้าหมวดผู้บำเพ็ญประโยชน์ (Leaders) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรหัวหน้าหมวดผู้บำเพ็ญประโยชน์ขั้นพื้นฐาน

4) สถานศึกษาที่ประสงค์จะจัดกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ให้ขออนุญาตเปิดหมวดผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสมาคมผู้บำเพ็ญประโยชน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

3.5 การประเมินกิจกรรม

1) ประเมินจากพฤติกรรมความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยประเมินจากจำนวนครั้งและเวลาในการจัดกิจกรรม

2) ประเมินจากการปฏิบัติกิจกรรมได้ตรงตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยประเมินจากผลงานและการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

3) ประเมินพัฒนาการของเยาวชนสมาชิกด้านต่าง ๆ ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจสติปัญญา และคุณธรรม โดยประเมินจากผลการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อได้รับเครื่องหมายแสดงความสามารถ โดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

4. กิจกรรมชุมนุม ชมรม

กิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นกิจกรรมนักเรียนที่สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มศักยภาพของผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ชุมนุม หมายถึง การรวมกลุ่มของผู้เรียนที่มีความสนใจ ความถนัดในเรื่องเดียวกันและร่วมปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ของตนเองให้เต็มตามศักยภาพ ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

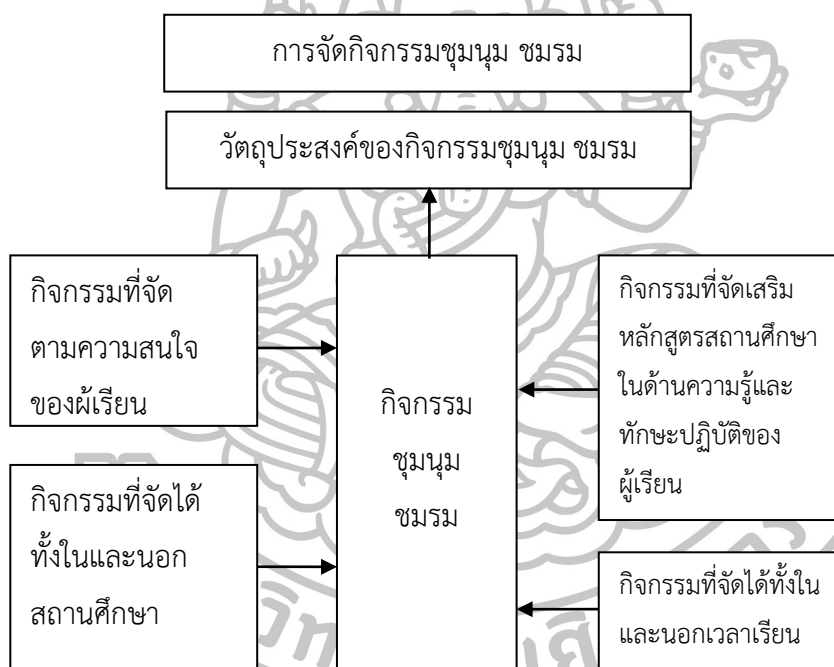
ชมรม หมายถึง การรวมกันของกลุ่มผู้เรียนที่มีความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันการจัดตั้งมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ สมาชิก โครงสร้างของชมรม และบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสถานศึกษา²⁹

²⁹ เรื่องเดียวกัน, 51.

4.1 หลักการ

กิจกรรมชุมนุม ชมรม มีหลักการที่สำคัญดังนี้

- 1) เป็นกิจกรรมที่เกิดจากการสร้างสรรค์และออกแบบกิจกรรมของผู้เรียนตามความ
สมัครใจ
- 2) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนร่วมกันทำงานเป็นทีม ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกัน
แก้ปัญหา
- 3) เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน
- 4) เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน รวมทั้งบริบทของ
สถานศึกษาและท้องถิ่น

แผนภูมิที่ 10 แนวทางการจัดการกิจกรรม ชุมนุม ชมรม

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 51.

4.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจความถนัด และความต้องการของ
ตน
- 2) เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้
เกิดประสบการณ์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพตามศักยภาพ

- 3) เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย

4.3 ขอบข่าย

กิจกรรมชุมนุม ชมรม มีขอบข่ายดังนี้

- 1) เป็นกิจกรรมที่เกื้อกูล ส่งเสริมการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวาง
ลึกซึ้งยิ่งขึ้น
- 2) เป็นกิจกรรมจัดตามความสนใจของผู้เรียน
- 3) เป็นกิจกรรมที่สามารถจัดได้ทั้งในและนอกสถานศึกษา และทั้งในและนอกเวลา
เรียน

4.4 แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรมของสถานศึกษา สามารถปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม
กับบริบทและสภาพของสถานศึกษา ดังนี้

- 1) สถานศึกษาบริหารการจัดการให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้หลากหลาย ทั้งรูปแบบ
ภายในหรือภายนอกห้องเรียน และระยะเวลาการจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมระยะเวลา 1 ภาคเรียน
กิจกรรมระยะเวลา 1 ปีการศึกษา และกิจกรรมระยะเวลามากกว่า 1 ปีการศึกษา
- 2) กรณีสถานศึกษามีการจัดตั้งชุมนุมหรือชมรมอยู่แล้ว สถานศึกษาควรสำรวจ
ความสนใจของผู้เรียนในการเลือกเข้าร่วมชุมนุม ชมรม
- 3) กรณีที่สถานศึกษายังไม่มีการจัดตั้งชุมนุม ชมรม ควรให้ผู้เรียนร่วมกันจัดตั้ง
ชุมนุมชมรม และเชิญครูเป็นที่ปรึกษา โดยร่วมกันดำเนินกิจกรรมชุมนุม ชมรม ตามระเบียบปฏิบัติที่
สถานศึกษากำหนด
- 4) ครูที่ปรึกษากระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการถอดประสบการณ์แลกเปลี่ยน
เรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

4.5 เงื่อนไข

- 1) การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรมในแต่ละระดับชั้น สถานศึกษาจัดให้เป็นไปตาม
โครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) สมาชิกของชุมนุม ชมรม ต้องเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติตามระเบียบของชุมนุม
ชมรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ของแต่ละกิจกรรม

3) สถานศึกษามีระบบการกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของชุมนุม ชมรมอย่างต่อเนื่อง

4.6 การประเมินกิจกรรม

การประเมินกิจกรรมชุมนุม ชมรม เป็นการตรวจสอบความสามารถและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ด้วยวิธีการที่หลากหลายและประเมินตามสภาพจริงโดยกำหนดผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน”

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ความหมายกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ เพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

หลักการ

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนคิดสร้างสรรค์ ออกแบบกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในลักษณะจิตอาสา

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้เรียนในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
- 2) ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ตามความถนัดและความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร
- 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 4) เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตสาธารณะและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ขอบข่าย

เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมในลักษณะกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมอาสาพัฒนา หรือกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม โดยผู้เรียนดำเนินการด้วยตนเองในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม และมีจิตสาธารณะ

แนวการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เน้นให้ผู้เรียนร่วมกันสำรวจและวิเคราะห์สภาพปัญหา ร่วมกันออกแบบการจัดการกิจกรรม วางแผนการจัดการกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมตามแผน ร่วมสรุปและประเมินผลการจัดกิจกรรม ร่วมรายงานผล พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการจัดกิจกรรมการจัดการกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้

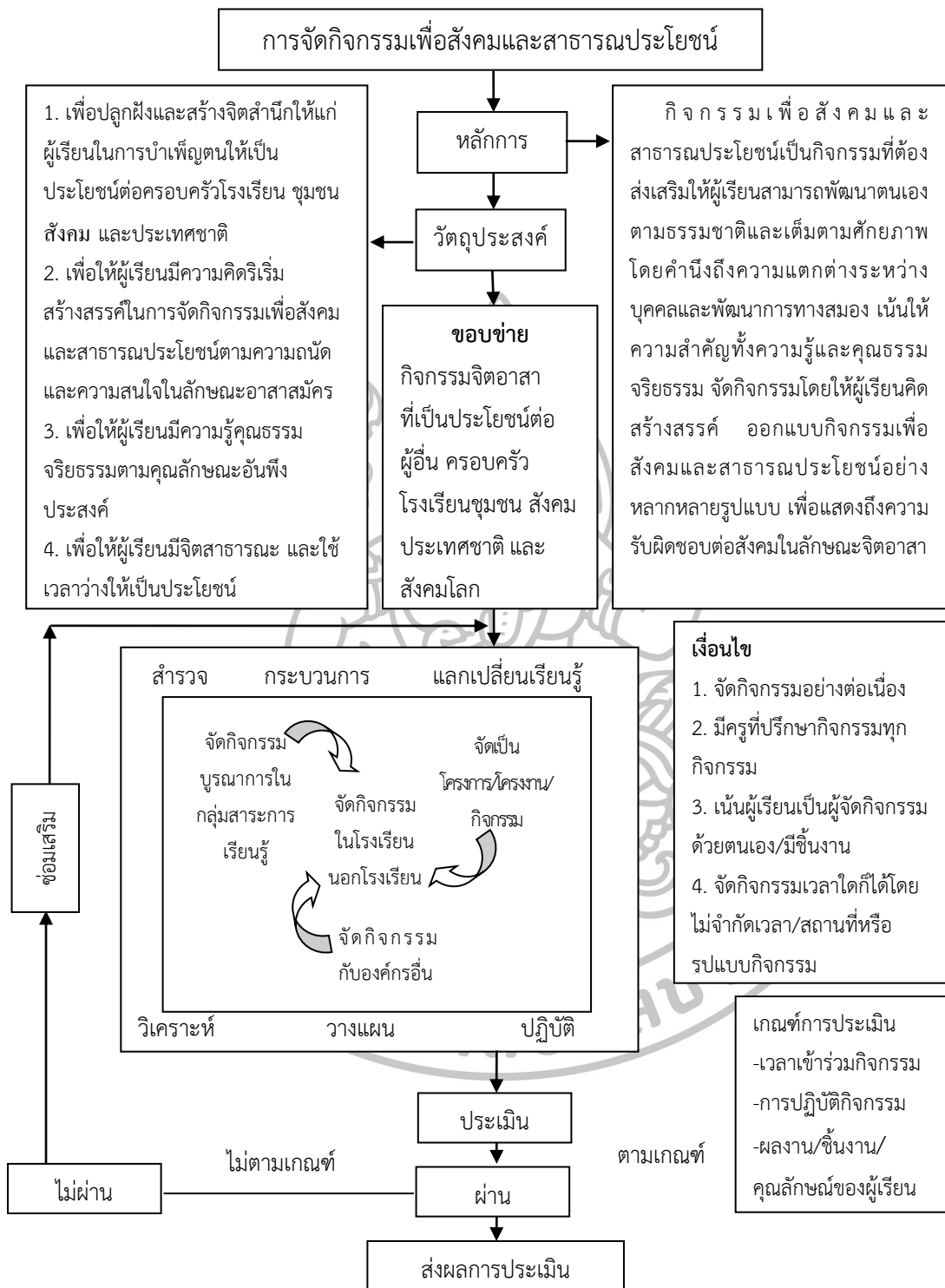
1) จัดกิจกรรมภายในโรงเรียน (กิจกรรมในวิถีชีวิตโรงเรียนเพื่อปลูกฝังจิตอาสา) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนและครูที่ปรึกษากิจกรรมร่วมกันวางแผนปฏิบัติกิจกรรมจิตอาสาในวิถีชีวิตของชั้นเรียนและโรงเรียนจนเกิดเป็นนิสัยในการสมัครใจทำงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งงานเหล่านี้จะขยายขอบเขตจากใกล้ตัวไปสู่สังคมที่อยู่ภายนอกได้

2) จัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียน (กิจกรรมอาสาสมัครเพื่อสังคม) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนตามแผนการจัดการกิจกรรม โดยให้ทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมโดยรวม แนวการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีแนวการจัดดังนี้

- จัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยผู้เรียนสามารถจัดกิจกรรมตามองค์ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

- จัดกิจกรรมลักษณะโครงการ/โครงการ/กิจกรรม หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนนำเสนอการจัดกิจกรรมต่อโรงเรียนเพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำโครงการหรือโครงการหรือกิจกรรมซึ่งมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน

- จัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรอื่น หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนอาสาสมัครเข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ ที่จัดกิจกรรมในลักษณะเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยผู้เรียนสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมได้ ดังนี้ 1) ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน 2) ร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จัดกิจกรรมนอกโรงเรียน

แผนภูมิที่ 11 แนวทางการจัดกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด), 55.

เงื่อนไข

- 1) เวลาเข้าร่วมกิจกรรม ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์อย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน/ปี โดยขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา
- 2) เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้จัดกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษากิจกรรม
- 3) ผู้เรียนจะจัดกิจกรรมหรือแสดงพฤติกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในสถานศึกษา หรือรูปแบบของกิจกรรมใดก็ได้ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา และขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา

การประเมินกิจกรรม

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมให้ครบตามกรอบเวลาในโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

- 1) ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 60 ชั่วโมง
 - 2) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 45 ชั่วโมง
 - 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6) มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม 60 ชั่วโมง
- ประเมินในแต่ละกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีผลการประเมินเป็น “ผ่าน” และ “ไม่ผ่าน” ดังนี้

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเวลา ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเวลา ปฏิบัติกิจกรรมหรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่าน ครูที่ปรึกษาต้องให้ผู้เรียนซ่อมเสริมการทำกิจกรรมให้ครบตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

โรงเรียนเครือข่ายที่ 3

โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายที่ 3 หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครจำนวน 12 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดอัมรินราราม โรงเรียนวัดประยุรวงศาวาส โรงเรียนโฆสิตสโมสร โรงเรียนวัดช่างเหล็ก โรงเรียนวัดเจ้ามูล โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก โรงเรียนวัดหนัง โรงเรียนวัดสังข์กระจาย(แจ่มวิชาสอน) โรงเรียนวัดนาคปรก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รังสรรค์ จารุรักษ์ ศึกษาวิจัยเรื่องเจตคติของครูกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สัมพันธ์กับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ 1) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นงานหนึ่งซึ่งกำหนดไว้เป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องดำเนินการและให้ความสำคัญและเห็นคุณค่าของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ก่อนที่ผู้บริหารจะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารต้องผ่านการอบรมผู้บริหารระดับสูง 3) สถานศึกษามีการดำเนินการอย่างมีระเบียบแบบแผน มีการวัดผลตามสภาพจริง 4) ผู้บริหารพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากขึ้นและได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดให้มีการจัดระบบการควบคุม ดูแล กำกับนิเทศติดตามประเมินผล ติดตามผลมีการให้ขวัญกำลังใจบุคลากรโดยการดำเนินการตามกระบวนการบริหารอย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำโครงการ กิจกรรม ให้การอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดและพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและมีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ หรือแจ้งการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้กับผู้ปกครองได้ทราบอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร สร้างความตระหนักและเห็นคุณค่าของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน³⁰

อรุณี อินทร์ปัญญา ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดนนทบุรี พบว่า 1) การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ขาดการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่างต่อเนื่องและขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรม 2) การจัดกิจกรรมตามความสนใจความถนัดตามธรรมชาติ ความสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน คือ ขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมและการนิเทศการประเมินกิจกรรม³¹

³⁰ รังสรรค์ จารุรักษ์ ,เจตคติของครูเกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สัมพันธ์กับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม , (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2548), ง.

³¹ อรุณี อินทร์ปัญญา,ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดนนทบุรี, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548), ง.

กรองแก้ว จันทร์เกตุ ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรให้คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมและมีการกำหนดให้มีการนิเทศติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 2) การจัดทำระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ชัดเจนกำหนดเป้าหมายการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลายเกิดความรู้ ความชำนาญในวิชาการและวิชาชีพ 3) การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรจัดครูเข้ารับการอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีอิสระในการตัดสินใจ จัดทำโครงการ ผลงาน ชิ้นงานตามศักยภาพ จัดทำโปรแกรมชุดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านต่างๆสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเหมาะสมกับสภาพสถานศึกษาหรือท้องถิ่นและจัดกิจกรรมที่เสริมบุคลิกภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจของผู้เรียน 4) การจัดหาเครื่องมือในการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน³²

เกื้อกุล ศรีสวัสดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนวัดวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 พบว่า 1)การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง ในโรงเรียนวัดวังศาลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากตามค่าเฉลี่ย กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ 2) แนวทางในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมแนะแนวควรกำหนดชั่วโมงและจัดห้องแนะแนวให้ชัดเจนจัดอบรมสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติและการศึกษาดูงานด้านกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในมีการนิเทศติดตามกำกับดูแลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้านกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีควรจัดอบรมครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือในระดับต่างๆและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม³³

วรนาฏ สิทธิฤทธิ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ สภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สำคัญคือ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วน

³² กรองแก้ว จันทร์เกตุ, **สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดปทุมธานี**, (ปริญญาณิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548), 123-124.

³³ เกื้อกุล ศรีสวัสดิ์, **การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนวัดวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1**, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), ง.

ร่วมกับการจักแผนน้อย บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการจัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงหรือนำเสนอผลงานมีน้อยและขาดการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ³⁴

คติ ปรีชา ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 4 ด้าน กิจกรรมแต่ละด้านมีการปฏิบัติต่ำกว่ากิจกรรมอื่นซึ่งควรได้รับการพัฒนา คือ การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือจากผู้ปกครองนักศึกษาในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาระบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลการประเมินให้บุคลากรทุกฝ่ายผู้ปกครองชุมชนรับทราบ³⁵

สมใจ ขำสุภาพ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 3 ด้าน 1) ด้านแนวคิดในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยคำนึงถึง “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” 2) ด้านรูปแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การดำเนินงานในภาพรวมมีการปฏิบัติที่เป็นไปตามหลักสูตรได้กำหนดไว้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการเชิญวิทยากรนอกสถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านประเมินผล พบว่า การดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ สร้างโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านแนวคิดการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมมีปัญหอยู่ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ขาดการนำแนวคิดใหม่ๆมาใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ปัญหาด้านรูปแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมมีปัญหอยู่

³⁴ วรรณภา สิริสุทธิ ,การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 1,(ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง,2550), ง.

³⁵ คติ ปรีชา ,การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง, (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง,2550), ง.

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ขาดวิทยากรจากชุมชนที่จะให้ความรู้กับนักเรียน 3) ปัญหาด้านการประเมินผล พบว่า ในภาพรวมมีปัญหายู่อระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ครูขาดความรู้และความเข้าใจและทักษะในการประเมินผล³⁶

จันทร กำภักสร ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า 1)ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีอยู่ 5 ด้านคือ ด้านผู้บริหาร ด้านครู ด้านนักเรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชนและด้านการจัดการเรียนการสอน 2)แนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการโรงเรียนต้องร่วมมือกันให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง ด้านครู ส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านนักเรียน ได้แก่ การปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะ ความอดทน ระเบียบวินัย ให้เกิดแก่นักเรียนผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ด้านผู้ปกครองและชุมชน ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและด้านการจัดการเรียนการสอน ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างทั่วถึง³⁷

³⁶ สมใจ สุภาพ ,สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1, (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น,2553), ง.

³⁷ จันทร กำภักสร ,การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2,(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,2557), ง.

งานวิจัยต่างประเทศ

ดูฮาน (Doohan) ได้ศึกษาโปรแกรมและปัญหาในการจัดกิจกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาสี่แห่งในรัฐเมนเพื่อศึกษาปัญหาและการจัดกิจกรรมซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละโรงเรียนแต่ละชุมชนที่คล้ายคลึงกันของโรงเรียนชานเมืองผลการวิจัยพบว่าปัญหาในการร่วมกิจกรรมคือจำนวนคูที่ปรึกษากับความต้องการของนักเรียน ขาดการประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เกิดความขัดแย้งระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ การสอบถามหลักสูตรอย่างเคร่งครัดทำให้นักเรียนจำนวนมากถูกตัดสิทธิการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมแบบยืดหยุ่นได้และจัดกิจกรรมสำหรับนักเรียนและชุมชนให้มากขึ้น³⁸

คลิก (Click) ได้ศึกษาวิจัย ทักษะคติของอาจารย์ใหญ่และครูผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า มีทัศนคติตรงกันในเรื่องของการให้คำปรึกษานักเรียน ครู และผู้ปกครอง การให้บริการสนเทศ หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษาและการขยายบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มากขึ้น³⁹

ฟรานซิส (Francis) ได้ศึกษาลูกเสือและสมาชิก 4H ของรัฐยูตาห์เพื่อกำหนดผลกระทบที่เข้ามาเกี่ยวข้องในองค์กรเยาวชนมีต่อภาวะผู้นำและการพัฒนาทักษะชีวิตของพวกเขาเหล่านี้ วิธีการศึกษาแบบวัดภาวะผู้นำของเยาวชนและการพัฒนาทักษะชีวิตซึ่งดอร์มันดีและซีฟเวอร์ได้พัฒนาขึ้น ผลการศึกษาพบว่าคะแนนวัดเฉลี่ยของลูกเสือเท่ากับ 69.65 และ 69.14 สำหรับสมาชิก 4-H ผู้ร่วมวิจัย 4-H บ่งชี้ว่าได้ประโยชน์ปานกลางถึงมากในทุกด้านของแบบสำรวจด้วยแบบวัดภาวะผู้นำเยาวชน และการพัฒนาทักษะชีวิตยกเว้นด้านเดียวคือ สามารถกำหนดความต้องการได้ ซึ่งเหล่าสมาชิกเหล่านี้ได้ให้คะแนนเป็นประเภทที่มีการพัฒนาเล็กน้อย ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจรายข้อพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านภาวะผู้นำและทักษะชีวิตสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ในข้อมูลมีบุคลิกภาพเป็นกันเอง เข้ากับคนอื่น ๆ ได้และเคารพคนอื่นส่วนในข้อที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยด้านภาวะผู้นำและทักษะชีวิตต่ำสุด คือ รู้จักกาลเทศะใช้การคิดแบบมีเหตุผลและกำหนดความต้องการได้⁴⁰

³⁸ Joseph Edward Doohan , Current Practices and Problems in Student Activity in Four Main Public Secondary School , Dissertation Abstracts International 29 (January 1991) 2146-A

³⁹William C.Click,The Elementary School Counseling's, Role and Principles;Dissertation Abstracts;International 52,5 (November 2013); 1642-A

⁴⁰ Francis,David William. "Self-Perceived Leadership and Life skills of youth involved in the 4-H teen Leadership Training Camp and Summer Camp Staffs of the Trails Council Boy Scouts of America." M.S. thesis,Utah State University,2000.

แอปเปิลไวท์ (Applewhite) ได้ศึกษาวิจัยกรณีความคิดริเริ่มในการปรับปรุงการใช้ให้เหมาะสมกับการวางแผนงานและการประเมินโครงการ พบว่า มีการจัดเตรียมสารสนเทศเกี่ยวกับการแนะแนวในกระบวนการรับรองวิทยฐานะของสมาคมรัฐภาคกลางซึ่งได้รับการพัฒนาและการนำไปใช้สำหรับภาควิชา คณะทำงาน และการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนในพื้นที่ชุมชนขนาดใหญ่ กรณีศึกษาได้จัดทำเป็นเอกสารของกิจกรรมและผลที่ได้รับของการรับรองวิทยฐานะที่เกิดขึ้นภายใต้การแนะนำของผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ รวมไปถึงรายงานการศึกษาตนเองผู้มีส่วนร่วมซึ่งได้ทำสารสนเทศเกี่ยวกับจุดแข็งและข้อจำกัดของแผนงานวิชาการของโรงเรียน ภาวะผู้นำขององค์การ ฝ่ายกิจกรรม และบริการนักเรียน และทรัพยากรของโรงเรียนเช่นเดียวกับแผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ซึ่งประกอบด้วยเป้าประสงค์ระยะสั้นและระยะยาวสำหรับการปรับปรุงโรงเรียนในอนาคต⁴¹

ซิงควิน (Shinkwin) ได้ศึกษาบทบาทของผู้กำกับลูกเสือที่มีต่อการพัฒนาของลูกเสือ ที่มหาวิทยาลัยอลาสก้า พบว่า ผู้กำกับลูกเสือที่มีความเมตตากรุ้มเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในกิจการลูกเสือเป็นอย่างดี อารมณ์ดีสนุกสนาน มีการวางแผนแบ่งกลุ่มการเรียนออกเป็นกลุ่มๆ มีการอภิปรายและการเล่นเกมต่างๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ชายหนุ่มลูกเสือที่มีอายุน้อย ยังไม่มีความพร้อม ไม่อยากเข้าร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองไม่สนับสนุน ได้รับการแก้ไขตรงข้ามกับผู้กำกับลูกเสือที่ไม่มีหลักจรรยาบรรณในจิตใจ ตรงข้ามกับผู้กำกับลูกเสือที่ไม่มีหลักจรรยาบรรณในจิตใจ ไม่มีความมั่นใจจัดตั้งกองลูกเสือประชุมเจียๆ เครื่องขรมเกินไป จะพัฒนาของลูกเสือได้ผลน้อยกว่าผู้กำกับลูกเสือที่มีลักษณะดังกล่าวข้างต้น⁴²

⁴¹ Eranin Marissa Applewhite, A Case/study of an urban elementary school improvement initiative using an adaptation of a program planning and evaluation framework Psychology dissertation of Rutgers, The State University of New Jersey, 2004 (Online), accessed 2 February 2013. Available from <http://wwwlib.umi.com/dissertation/fullcit/309793>

⁴² Anne. Shinkwin. Two Boy Scout troops: The impact of the troop Culture on What Boys Learn, (Alaska: n.p., 1983), accessed 2 February 2013

สรุป

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง ประกอบอาชีพสุจริต ความมีระเบียบวินัยในตนเอง มีศีลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีจิตอาสาต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติ ดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข จำต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ชุมชน การดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทั้งในด้าน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการนิเทศกำกับติดตามดูแล วัตถุประสงค์และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชนได้ทราบถึงการดำเนินงานของสถานศึกษาและผู้เรียนได้เรียนรู้กิจกรรมต่างๆ อย่างเต็มที่ตามศักยภาพของตนเอง

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยมีโรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ประชากรของการวิจัยคือ โรงเรียนเรียนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 จำนวน 12 โรงเรียน โรงเรียนละ 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ครู 6 คน รวม 70 คน การดำเนินงานวิจัยมีกระบวนการต่างๆเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

ขั้นตอนการทำงานวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการไปอย่างเป็นระบบ ด้วยความเรียบร้อย และบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยกำหนดแนวทางสำหรับการดำเนินงานเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้ ซึ่งรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การเตรียมโครงการเป็นการเตรียมโครงการ ตามระบบการดำเนินการวิจัย เสนอขออนุมัติ โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูล สถิติ วรรณกรรม รวมทั้งการรายงานของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ทำการสร้างเครื่องมือเก็บข้อมูล จัดทดสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ และนำเสนอขอความเห็นชอบของโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 : การดำเนินการวิจัยเป็นขั้นที่ใช้เครื่องมือที่จัดสร้างขึ้นในตอนที่ 1 ทำการเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างในแหล่งข้อมูลที่กำหนด นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ แล้วแปลผลวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 : การรายงานผลการวิจัยเป็นขั้นจัดทำรายงานผลการวิจัย จากการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 เพื่อนำเสนอให้คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง และขอรับข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ จากนั้นจึงจัดพิมพ์เป็นรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์นำเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสูงสุด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยไว้ ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแบบแผนการวิจัยในลักษณะของการใช้กลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสถานการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

- เมื่อ S หมายถึง ประชากร
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2556 จำนวน 12 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้โรงเรียนละ 7 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครู 6 คน ของแต่ละโรงเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนประชากร ผู้ให้ข้อมูล

สถานศึกษา	ผู้ให้ข้อมูล		รวม
	ผู้บริหาร	ครู	
โรงเรียนวัดอัมรินทราราม	1	6	7
โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส	1	6	7
โรงเรียนโฆสิตสโมสร	1	6	7
โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค	1	6	7
โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง	1	6	7
โรงเรียนวัดหงษ์รัตนาราม	1	6	7
โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก	1	6	7
โรงเรียนวัดสังข์กระจาย (แจ่มวิชาสอน)	1	6	7
โรงเรียนวัดเจ้ามูล	1	6	7
โรงเรียนวัดหนึ่ง	1	6	7
รวม	10	60	70

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษามีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

2.1 การจัดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ท่ามกลางสภาพสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะในยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.1.1. การแนะแนวการศึกษา มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนได้เต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหาความรู้และวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถปรับตัวด้านการเรียนและมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน

2.1.2. การแนะแนวอาชีพมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองและโลกของงานอย่างหลากหลาย มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงานมีโอกาสได้รับประสบการณ์และฝึกงานตามความถนัด ความสนใจ

2.1.3. การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพมุ่งหวังให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นมีอารมณ์มั่นคงมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีเข้าใจสิ่งแวดล้อมและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.2 การจัดกิจกรรมนักเรียน หมายถึง เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงานเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียนบริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.2.1. การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และนักศึกษาวิชาทหารสถานศึกษาให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม

2.2.2. การจัดกิจกรรมชุมนุม ชมรม สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายและเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจทั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น

2.3 การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ หมายถึง กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัวชุมชน สังคมและประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัครเพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละและมีจิตสาธารณะเพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ตอนดังนี้
ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียนและประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ผู้วิจัยสร้างแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกระทรวงศึกษาธิการ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของไลเคิร์ต (Likert's rating scales) โดยได้กำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item objective congruence) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนเครือข่ายที่ 1 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 1 โรงเรียน รวม 30 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .969

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกและเก็บข้อมูลด้วยตนเองกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาจัดทำข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา
2. จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
4. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้ในการตอบคำถามการวิจัย ดังนี้คือ

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) มีรายละเอียดดังนี้

มัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 แสดงว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

มัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 แสดงว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับน้อย

มัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 แสดงว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับปานกลาง

มัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 แสดงว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก

มัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 แสดงว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมากที่สุด

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนากิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
โดยการใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่ม
โรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) แนว
ทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive
research) โดยใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครจำนวน
1 โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 7 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ
และครูที่รับผิดชอบงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งสิ้น 70 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ
การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ของกระทรวงศึกษาธิการ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ
(percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา
(content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กับผู้ให้ข้อมูลจำนวน 12 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับมาครบถ้วนถูกต้องจำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 70 คน แบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถาม 70 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 โรงเรียน การวิเคราะห์พิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยใช้ความถี่ (f) และร้อยละ (%) ผลปรากฏตามรายละเอียด ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	14	20.00
หญิง	56	80.00
รวม	70	100.00
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	11	15.71
31 - 40 ปี	17	24.29
41 ปีขึ้นไป	42	60.00
รวม	70	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	47	67.14
สูงกว่าปริญญาตรี	23	32.86
รวม	70	100.00
4. ประสบการณ์ทำงาน		
ไม่เกิน 10 ปี	24	34.29
11 - 30 ปี	22	31.42
31 ปีขึ้นไป	24	34.29
รวม	70	100.00
5. ตำแหน่งหน้าที่หลัก		
ผู้บริหารสถานศึกษา	10	14.29
ครูผู้สอน	60	85.71
รวม	70	100.00
6. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
ไม่เกิน 5 ปี	18	25.71
6 - 10 ปี	17	24.29
11 - 15 ปี	5	7.14
16 - 20 ปี	6	8.57
21 - 25 ปี	3	4.29
25 ปีขึ้นไป	21	30.00
รวม	70	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เป็นชายจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม 41 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 อายุ 31-40 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 24.29 และอายุไม่เกิน 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.71 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 67.14 และสูงกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 32.86 มีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 10 ปี มากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงาน 31 ปีขึ้นไป จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 และมีประสบการณ์ทำงาน 11-30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 31.42 มีตำแหน่งหน้าที่หลักในปัจจุบันเป็นครูผู้สอน มากที่สุด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 น้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบันมากที่สุด 25 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 30.00 ไม่เกิน 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.71 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.29 11 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.14 น้อยที่สุด 21 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 4.29

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3

ในการวิเคราะห์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ว่าอยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยจากมัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำมาเปรียบเทียบตามแนวคิดของเบสต์ (Best) จะเห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก ดังปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 5

ตารางที่ 4 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มโดยภาพรวม (N=10)

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. กิจกรรมแนะแนว	4.26	0.52	มาก	4.13	0.63	มาก	4.14	0.61	มาก
2. กิจกรรมนักเรียน	4.36	0.53	มาก	4.26	0.62	มาก	4.28	0.61	มาก
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	4.43	0.56	มาก	4.24	0.64	มาก	4.28	0.62	มาก
รวม	4.34	0.54	มาก	4.20	0.63	มาก	4.22	0.62	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.22$, $\sigma = 0.62$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีขั้วเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมนักเรียน ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.61$) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.62$) และกิจกรรมแนะแนว ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.61$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.54$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีขั้วเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.56$) กิจกรรมนักเรียน ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.53$) และกิจกรรมแนะแนว ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.52$) ตามลำดับ

กลุ่มครูผู้สอนมีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.63$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีขั้วเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมนักเรียน ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.62$) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.64$) และกิจกรรมแนะแนว ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.63$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาตามตัวแปรต่างๆ ของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 มีรายละเอียดสามารถนำเสนอได้ดังตารางที่ 5-7

ตารางที่ 5 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมแนะแนว

(N=10)

กิจกรรมแนะแนว	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1.การจัดกิจกรรมแนะแนว ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ เป็นคนดี มีปัญญา และมี ความสุข	4.50	0.52	มากที่สุด	4.30	0.62	มาก	4.33	0.61	มาก
2.การจัดกิจกรรมแนะแนว ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและ สังคม	4.10	0.57	มาก	4.03	0.49	มาก	4.04	0.49	มาก
3.การแนะแนวการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียน ได้รู้จักแสวงหาความรู้	4.40	0.52	มาก	4.23	0.56	มาก	4.26	0.56	มาก
4.การแนะแนวการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ	4.30	0.48	มาก	4.31	0.57	มาก	4.31	0.55	มาก
5.การแนะแนวการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียน ได้รู้จักการวางแผนการเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	0.42	มาก	4.19	0.57	มาก	4.19	0.55	มาก
6.การแนะแนวอาชีพ ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียน เข้าใจตนเอง	3.90	0.57	มาก	4.06	0.63	มาก	4.04	0.62	มาก
7.การแนะแนวอาชีพ ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียน มีเจตคติและนิสัยที่ดีในการ ทำงาน	4.10	0.57	มาก	4.20	0.58	มาก	4.19	0.57	มาก
8.การแนะแนวอาชีพ ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์และฝึก ปฏิบัติงานตามความถนัด และความสนใจ	3.90	0.32	มาก	4.00	0.71	มาก	3.96	0.67	มาก

ตารางที่ 5 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมแนะแนว (ต่อ)

(N=10)

กิจกรรมแนะแนว	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
9.การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง	4.40	0.52	มาก	4.00	0.69	มาก	4.01	0.68	มาก
10.การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.20	0.42	มาก	4.10	0.66	มาก	4.11	0.63	มาก
11. การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นคงในอารมณ์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	4.50	0.53	มากที่สุด	4.11	0.66	มาก	4.16	0.65	มาก
12. มีการศึกษา ติดตามและพัฒนาผู้เรียนในกรณีไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีปัญหาด้านการเรียน	4.60	0.52	มากที่สุด	4.03	0.69	มาก	4.11	0.69	มาก
13. การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข	4.30	0.48	มาก	4.15	0.63	มาก	4.17	0.61	มาก
รวม	4.26	0.52	มาก	4.13	0.63	มาก	4.15	0.61	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมแนะแนว โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$, $\sigma = 0.61$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีขั้วมีเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.61$) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ($\mu = 4.31$, $\sigma =$

0.55) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักแสวงหาความรู้ ($\mu = 4.26, \sigma = 0.56$) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.19, \sigma = 0.55$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน ($\mu = 4.19, \sigma = 0.57$) มีการศึกษา ติดตามและพัฒนาผู้เรียนในกรณีไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีปัญหาด้านการเรียน ($\mu = 4.17, \sigma = 0.61$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นคงในอารมณ์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\mu = 4.16, \sigma = 0.65$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเอง ($\mu = 4.11, \sigma = 0.63$) มีการศึกษา ติดตามและพัฒนาผู้เรียนในกรณีไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีปัญหาด้านการเรียน ($\mu = 4.11, \sigma = 0.69$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง ($\mu = 4.04, \sigma = 0.62$) การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ($\mu = 4.01, \sigma = 0.49$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง ($\mu = 4.01, \sigma = 0.68$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และฝึกปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ ($\mu = 3.96, \sigma = 0.67$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมแนะแนวปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26, \sigma = 0.52$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายชื่อโดยเรียงมฆฌมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ มีการศึกษา ติดตามและพัฒนาผู้เรียนในกรณีไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีปัญหาด้านการเรียน ($\mu = 4.60, \sigma = 0.52$) การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ($\mu = 4.50, \sigma = 0.52$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นคงในอารมณ์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\mu = 4.50, \sigma = 0.53$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง ($\mu = 4.40, \sigma = 0.52$) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักแสวงหาความรู้ ($\mu = 4.40, \sigma = 0.52$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ($\mu = 4.30, \sigma = 0.48$) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ($\mu = 4.30, \sigma = 0.48$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเอง ($\mu = 4.20, \sigma = 0.42$) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.20, \sigma = 0.42$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน ($\mu = 4.10, \sigma = 0.57$) การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ($\mu = 4.10, \sigma = 0.57$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และฝึกปฏิบัติงานตามความถนัดและ

ความสนใจ ($\mu = 3.90, \sigma = 0.32$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง ($\mu = 3.90, \sigma = 0.57$) ตามลำดับ

กลุ่มครูผู้สอนมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมแนะแนวมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13, \sigma = 0.63$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อโดยเรียงมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ ($\mu = 4.31, \sigma = 0.57$) การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข ($\mu = 4.30, \sigma = 0.62$) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักแสวงหาความรู้ ($\mu = 4.23, \sigma = 0.56$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน ($\mu = 4.20, \sigma = 0.58$) การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\mu = 4.19, \sigma = 0.57$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ($\mu = 4.15, \sigma = 0.63$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นคงในอารมณ์ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ($\mu = 4.11, \sigma = 0.66$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเอง ($\mu = 4.10, \sigma = 0.66$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง ($\mu = 4.06, \sigma = 0.63$) การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ($\mu = 4.03, \sigma = 0.49$) การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง ($\mu = 4.00, \sigma = 0.69$) การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และฝึกปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ ($\mu = 4.00, \sigma = 0.71$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียน

(N=10)

กิจกรรมนักเรียน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1.การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี	4.40	0.70	มาก	4.41	0.64	มาก	4.41	0.64	มาก
2.การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา	4.50	0.52	มากที่สุด	4.23	0.62	มาก	4.27	0.61	มาก
3.การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีเหตุผล การตัดสินใจอย่างเหมาะสม	4.43	0.67	มาก	4.11	0.58	มาก	4.14	0.60	มาก
4.การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาให้รู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันกัน รู้จักการเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน	4.43	0.48	มาก	4.31	0.62	มาก	4.31	0.60	มาก
5.การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักความสมานฉันท์	4.40	0.70	มาก	4.30	0.61	มาก	4.31	0.62	มาก
6.การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาบริบทของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร	4.70	0.48	มากที่สุด	4.20	0.63	มาก	4.27	0.63	มาก
7.การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา	4.30	0.48	มาก	4.27	0.57	มาก	4.27	0.57	มาก
8.การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ครอบคลุมหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม	4.30	0.48	มาก	4.23	0.62	มาก	4.24	0.60	มาก

ตารางที่ 6 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียน (ต่อ)

(n=70)

กิจกรรมนักเรียน	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
9.การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	4.20	0.42	มาก	4.19	0.60	มาก	4.19	0.57	มาก
10.การจัดกิจกรรม ชุมนุมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย	4.30	0.48	มาก	4.33	0.66	มาก	4.32	0.63	มาก
11.การจัดกิจกรรม ชุมนุมสถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	4.30	0.48	มาก	4.27	0.60	มาก	4.27	0.59	มาก
รวม	4.37	0.53	มาก	4.26	0.61	มาก	4.27	0.60	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.60$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีซิมิลิตีจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.64$) การจัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.63$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาให้รู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันกัน รู้จักการเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.60$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักความสามัคคีกัน ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.62$) การจัดกิจกรรมชุมนุมสถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.59$) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.57$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.61$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาบริบทของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร ($\mu = 4.27$, σ

= 0.63) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.60$) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\mu = 4.19$, $\sigma = 0.57$) และการจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีเหตุผล การตัดสินใจอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.14$, $\sigma = 0.60$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.53$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายชื่อโดยเรียงมีชื่อย่อและเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาบริบทของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.48$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.52$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาให้รู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันกัน รู้จักการเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.48$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีเหตุผล การตัดสินใจอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.67$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.70$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักความสามัคคี ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.70$) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.48$) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.48$) การจัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.48$) การจัดกิจกรรมชุมนุมสถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.48$) และการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.42$) ตามลำดับ

กลุ่มครูผู้สอนมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมนักเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$, $\sigma = 0.61$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายชื่อโดยเรียงมีชื่อย่อและเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ($\mu = 4.41$, $\sigma = 0.64$) การจัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย ($\mu = 4.33$, $\sigma = 0.66$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาให้รู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันกัน รู้จักการเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.62$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักความสามัคคี ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.61$) การจัดกิจกรรมชุมนุมสถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.60$) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ($\mu = 4.27$, $\sigma = 0.57$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาการทำงาน

ร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา ($\mu = 4.23, \sigma = 0.62$) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ครอบคลุมตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม ($\mu = 4.23, \sigma = 0.62$) การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาบริบทของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร ($\mu = 4.20, \sigma = 0.63$) การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\mu = 4.19, \sigma = 0.60$) และ การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีเหตุผล การตัดสินใจอย่างเหมาะสม ($\mu = 4.11, \sigma = 0.58$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

(N=10)

กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณะประโยชน์	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง	4.60	0.70	มากที่สุด	4.17	0.74	มาก	4.23	0.75	มาก
2.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว	4.45	0.52	มาก	4.08	0.65	มาก	4.14	0.64	มาก

ตารางที่ 7 การจัดกิจกรรม พัฒนาของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์
(ต่อ)

(N=10)

กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณะประโยชน์	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
3.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อโรงเรียน	4.46	0.70	มาก	4.27	0.54	มาก	4.31	0.58	มาก
4.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อชุมชน	4.60	0.70	มาก ที่สุด	4.17	0.64	มาก	4.23	0.66	มาก
5.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อสังคม	4.50	0.52	มาก ที่สุด	4.20	0.63	มาก	4.24	0.62	มาก
6.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญ ประโยชน์ต่อประเทศชาติ	4.43	0.48	มาก	4.19	0.68	มาก	4.20	0.65	มาก
7.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมขัด เกลาคใจให้มีความเมตตา กรุณา	4.43	0.48	มาก	4.31	0.60	มาก	4.31	0.58	มาก
8.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความ เสียสละ และมีจิตสาธารณะ	4.45	0.50	มาก	4.35	0.61	มาก	4.37	0.60	มาก

ตารางที่ 7 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์
(ต่อ) (N=10)

กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณะประโยชน์	ผู้บริหาร			ครูผู้สอน			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
9.การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมี จิตสาธารณะ	4.45	0.52	มาก	4.33	0.63	มาก	4.36	0.61	มาก
10.การจัดกิจกรรมเพื่อ สังคมและสาธารณะ ประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ ส่งเสริมผู้เรียนทำด้วยความ สมัครใจและจิตอาสา	4.10	0.58	มาก	4.25	0.65	มาก	4.23	0.64	มาก
11.การจัดกิจกรรมเพื่อ สังคมและสาธารณะ ประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ ส่งเสริมสร้างสรรค์สังคมให้ อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	4.43	0.48	มาก	4.32	0.60	มาก	4.31	0.58	มาก
รวม	4.43	0.58	มาก	4.23	0.64	มาก	4.27	0.62	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะ
ประโยชน์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.27, \sigma = 0.62$) และเมื่อพิจารณาแยก
เป็นรายด้านพบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีชั้เลขคณิตจาก
มากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความ
เสียสละ และมีจิตสาธารณะ ($\mu = 4.37, \sigma = 0.60$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์
เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ($\mu = 4.36, \sigma = 0.61$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและ
สาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียน ($\mu = 4.31, \sigma$
 $= 0.58$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมขัดเกลาจิตใจให้มี
ความเมตตา กรุณา ($\mu = 4.31, \sigma = 0.58$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็น
กิจกรรมที่ส่งเสริมสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ($\mu = 4.31, \sigma = 0.58$) การจัด

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\mu = 4.24, \sigma = 0.62$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนทำด้วยความสมัครใจและจิตอาสา ($\mu = 4.23, \sigma = 0.64$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\mu = 4.23, \sigma = 0.66$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ($\mu = 4.23, \sigma = 0.75$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ ($\mu = 4.20, \sigma = 0.65$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว ($\mu = 4.14, \sigma = 0.64$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

กลุ่มผู้บริหารมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43, \sigma = 0.58$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อโดยเรียงหมายเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ($\mu = 4.60, \sigma = 0.70$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\mu = 4.60, \sigma = 0.70$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\mu = 4.50, \sigma = 0.52$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียน ($\mu = 4.46, \sigma = 0.70$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ ($\mu = 4.45, \sigma = 0.50$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว ($\mu = 4.45, \sigma = 0.52$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ($\mu = 4.45, \sigma = 0.52$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ ($\mu = 4.43, \sigma = 0.48$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมขัดเกลาจิตใจให้มีความเมตตา กรุณา ($\mu = 4.43, \sigma = 0.48$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ($\mu = 4.43, \sigma = 0.48$) และการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนทำด้วยความสมัครใจและจิตอาสา ($\mu = 4.10, \sigma = 0.58$) ตามลำดับ

กลุ่มครูผู้สอนมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ด้านกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23, \sigma = 0.64$) และเมื่อพิจารณาแยกเป็น

รายชื่อโดยเรียงมีขณิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ ($\mu = 4.35, \sigma = 0.61$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ ($\mu = 4.33, \sigma = 0.63$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ($\mu = 4.32, \sigma = 0.60$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมชดเชลาจิตใจให้มีความเมตตา กรุณา ($\mu = 4.31, \sigma = 0.58$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียน ($\mu = 4.27, \sigma = 0.54$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ ($\mu = 4.25, \sigma = 0.65$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ($\mu = 4.20, \sigma = 0.63$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ ($\mu = 4.19, \sigma = 0.68$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ($\mu = 4.17, \sigma = 0.64$) การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง ($\mu = 4.17, \sigma = 0.74$) และการจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว ($\mu = 4.08, \sigma = 0.65$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3

แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 70 คน ผลปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. แน่แนวการศึกษาต่อ

- 1.1 ควรมีการจัดวิทยากรด้านการแน่แนวโดยตรงมาให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
- 1.2 ควรมีการจัดประชาสัมพันธ์ด้านการแน่แนวให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองอย่าง

ต่อเนื่อง

2. แน่แนวอาชีพ

- 2.1 โรงเรียนควรแน่แนวให้รักและศรัทธาในอาชีพที่สนใจ

3. แน่แนวส่วนตัวและสังคม

- 3.1 ครูที่ปรึกษาควรให้คำแนะนำกับนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา
- 3.2 ควรเชิญวิทยากรที่มีความรู้มาให้คำแนะนำการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ

3.3 ควรจัดประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้รับความรู้กับการใช้ชีวิต

กิจกรรมนักเรียน

1. ลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด

1.1 ควรจัดเข้าค่ายลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัยให้กับนักเรียน

1.2 ควรส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น

2. ชุมนุม ชมรม

2.1 ควรจัดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพของผู้เรียน

2.2 ควรจัดกิจกรรมที่ตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และตรงตามความสนใจของนักเรียน

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

1. กิจกรรมจิตอาสา

1.1 ควรจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่องและมีการวัดและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร 2) แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับแบบ rating scale โดยมีผลสรุป การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผลของการวิจัยสรุปประเด็นได้ดังนี้

1.การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีขั้วมิตถิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมแนะแนว ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้

กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีขั้วมิตถิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมแนะแนว ตามลำดับ

กลุ่มครูผู้สอนมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงมีขัณมีเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกิจกรรมแนะแนว ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เป็นดังนี้

กิจกรรมแนะแนว

1. แนะนำการศึกษาต่อ

- 1.1 โรงเรียนควรมีการจัดวิทยากรด้านการแนะแนวโดยตรงมาให้คำปรึกษาแก่นักเรียน
- 1.2 โรงเรียนควรมีการจัดประชาสัมพันธ์ให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

2. แนะนำอาชีพ

- 2.1 โรงเรียนควรแนะแนวให้รักและศรัทธาในอาชีพที่สนใจ

3. แนะนำส่วนตัวและสังคม

- 3.1 ครูที่ปรึกษาให้คำแนะนำกับนักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา
- 3.2 เชิญวิทยากรที่มีความรู้มาให้คำแนะนำการใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ
- 3.3 จัดประชาสัมพันธ์ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองได้รับความรู้กับการใช้ชีวิต

กิจกรรมนักเรียน

1. ลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด

1.1 จัดเข้าค่ายลูกเสือ – เนตรนารี ยุวกาชาด ให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อฝึกความมีระเบียบวินัยให้กับนักเรียน

- 1.2 ส่งครูและบุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนา ให้มีความรู้เพิ่มขึ้น

2. ชุมนุม ชมรม

2.1 จัดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์และหลากหลายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพของผู้เรียน

2.2 จัดกิจกรรมที่ตรงตามหลักสูตร สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และตรงตามความสนใจของนักเรียน

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

1. กิจกรรมจิตอาสา

1.1 จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และกิจกรรมจิตอาสาอย่างต่อเนื่องและมีการวัดและประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบสภาพแท้จริงที่เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จึงอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงมีชคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมแนะแนวตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะการจัดการศึกษาถือเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้ชัดเจน ทำให้หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา จึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องการวางแผนดำเนินงาน ตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่จนถึงระดับสถานศึกษา ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นั้นเป็นกิจกรรมที่จะต้องดำเนินการตามหลักสูตรโดยที่หลักสูตรนั้นได้มีการกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างละเอียด ผู้บริหารและครูจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ เพราะว่ามีผลต่อการจบหลักสูตรของผู้เรียน มีกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายการวัดผลและประเมินกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ได้รับการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลางอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการจัดฝึกอบรมสัมมนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ความเป็นระเบียบวินัย ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนอย่างมีคุณค่าต่อตนเองและประเทศชาติ จึงเป็นสาเหตุทำให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองแก้ว จันทร์เกตุ ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดปทุมธานี พบว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีค่าร้อยละสูงสุด 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ ครู อาจารย์ ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร 2) ด้านการบริหารจัดการพัฒนาผู้เรียน คือ มีการมอบหมายครูทุกคนเป็นที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ เป็นกิจกรรมเกิดความสนใจของผู้เรียน โดยครูเป็นที่ปรึกษาและ 4) ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงการวางแผนการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ควรมีการจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการและศึกษา

ดูงาน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น สนับสนุน ส่งเสริมให้มีการนำภูมิปัญญาในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรม ควรจัดให้มีการติดตาม กำกับนิเทศ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและรายงานผลกิจกรรมการดำเนินงานใช้ชุมชนได้ทราบ อย่างสม่ำเสมอ ผลดังกล่าวได้แยกพิจารณาไว้ดังนี้

กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีค่าปฏิบัติอยู่ในระดับมากอาจเพราะว่าเป็น กิจกรรมที่ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนและปฏิบัติตามความสมัครใจของผู้เรียนตาม หลักสูตรของสถานศึกษาได้กำหนด และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยของ นักเรียนให้เป็นผู้มีจิตสาธารณะ จิตอาสา รักการช่วยเหลืองานส่วนรวม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อบุคคลทั่วไป ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยเห็นคุณค่าในตนเอง สอดคล้อง กับงานวิจัยของสมใจ ขำสุภาพ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ใน 3 ด้าน 1) ด้านแนวคิดในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนโดยคำนึงถึง “ผู้เรียนเป็นสำคัญ” 2) ด้านรูปแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า การดำเนินงานในภาพรวมมีการปฏิบัติที่เป็นไปตามหลักสูตรได้กำหนดไว้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนการปฏิบัติมากที่สุด คือ มีการเชิญวิทยากรภายนอก สถานศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3) ด้านประเมินผล พบว่า การดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ปฏิบัติน้อยที่สุด คือ สร้างโอกาสให้ ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านแนวคิดการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ขาดการนำแนวคิดใหม่ๆมาใช้ ในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2) ปัญหาด้านรูปแบบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในภาพรวมมีปัญหาอยู่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ขาดวิทยากรจากชุมชนที่จะให้ความรู้กับนักเรียน 3) ปัญหาด้านการประเมินผล พบว่า ในภาพรวมมี ปัญหาอยู่ระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด คือ ครูขาดความรู้และ ความเข้าใจและทักษะในการประเมินผล

กิจกรรมนักเรียนมีค่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่ากิจกรรมนักเรียนนั้น เป็นกิจกรรมที่ทุกโรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมทุกโรงเรียนเพราะว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริม ความเป็นระเบียบวินัย ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตร-นารี ยุว กาชาติ ควรให้มีการสำรวจความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดกิจกรรมลูกเสือ-

เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของ
 ทุกๆฝ่าย สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูนักเรียนเข้าร่วมการจัดกิจกรรมควรจัดขึ้นในระดับต่างๆ อยู่เสมอ
 จัดประชุมสัมมนาครูผู้สอนลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และ
 พัฒนาการจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดของโรงเรียน จัดส่งคณะครูเข้ารับการอบรมความรู้
 เพิ่มเติมจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโดยเน้นการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเช่น การแต่ง
 กาย การทำความเคารพ การเข้าค่ายพักแรม จัดให้มีการอบรมนายหมู่ลูกเสือ เพื่อเป็นผู้นำและ
 แบบอย่างที่ดีให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดทั่วไป ดูแลการจัดการให้อยู่ในกฎ ระเบียบ อยู่เสมอ
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทร ก่ำภักศร ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทาง
 แก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 พระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า 1)ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีอยู่ 5 ด้านคือ ด้าน
 ผู้บริหาร ด้านครู ด้านนักเรียน ด้านผู้ปกครองและชุมชนและด้านการจัดการเรียนการสอน 2)แนวทาง
 ในการแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ ด้านผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาและผู้อำนวยการโรงเรียนต้องร่วมมือกันให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมพัฒนา
 ผู้เรียนอย่างจริงจัง ด้านครู ส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้ เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนา
 ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านนักเรียน ได้แก่ การปลูกฝังจิตสำนึกสาธารณะ ความอดทน ระเบียบวินัย ให้
 เกิดแก่นักเรียนผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ด้านผู้ปกครองและชุมชน ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมี
 ส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและด้านการจัดการเรียน
 การสอน ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
 อย่างทั่วถึงและผลงานวิจัยของ อรุณี อินทร์ปัญญา ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนา
 ผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดนนทบุรี พบว่า 1) การจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อเกื้อกูล
 ส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ขาดการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลายอย่าง
 ต่อเนื่องและขาดการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรม 2) การจัดกิจกรรมตามความสนใจ
 ความถนัดตามธรรมชาติ ความสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน คือ ขาดการนำ
 ผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมและการนิเทศการประเมินกิจกรรม

กิจกรรมแนะแนว มีค่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าทุกโรงเรียนมี
 การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนและจัดห้องเรียนได้อย่างชัดเจน และเหมาะสมต่อการแก้ปัญหาให้
 คำปรึกษาเมื่อนักเรียนมีปัญหา มีการกำหนดโครงสร้างงานแนะแนวให้มีความสัมพันธ์กับงานฝ่าย
 ต่างๆในโรงเรียน รวบรวมข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนทุกคนเพื่อสะดวกในการใช้งานและเป็นระบบ
 มีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับงานแนะแนวของโรงเรียนและปฏิบัติได้ถูกต้อง
 จัดบริการให้คำปรึกษาแก่ครู ผู้ปกครอง ที่ต้องการแนวทางในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบ
 ปัญหาต่างๆอย่างเหมาะสมและมีการกำกับติดตาม นิเทศการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอโดยมีการ

กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกื้อกุล ศรีสวัสดิ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนวัดวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1 พบว่า 1)การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA ของ เดมมิ่ง ในโรงเรียนวัดวังศาลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ตามค่าเฉลี่ยกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ 2)แนวทางในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมแนะแนวควรกำหนดชั่วโมงและจัดห้องแนะแนวให้ชัดเจน จัดอบรมสัมมนาประชุมเชิงปฏิบัติและการศึกษาดูงานด้านกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนในมีการนิเทศติดตามกำกับดูแลอย่างเป็นระและต่อเนื่องด้านกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีควรจัดอบรมครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมลูกเสือในระดับต่างๆและให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.ควรศึกษาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารุงเทพมหานคร ในทุกกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาที่หลากหลาย
- 2.ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารและครูในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อทราบว่าผู้บริหารและครูได้ดำเนินงานตามนโยบายการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1.ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
- 2.ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู ที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมพลศึกษา. งานแนะแนว. ม.ป.ท. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2540.

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. 2545.

กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2545.

กรองแก้ว จันทรเกตุ. สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ จังหวัดปทุมธานี. ปรินญาณินพนธ์ ปรินญาตศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2548.

เกื้อกุล ศรีสวัสดิ์. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนวัดวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2549.

คติ ปรีชา. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง ปรินญาตศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 2550.

จันทร กำภักศร. การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2557.

จุฑา บุรีภักดี อ้างถึงใน ศรีวรรณ จันทรวงศ์. หลักการแนะแนว อุดรธานี : สถาบันราชภัฏอุดรธานี. 2545.

จันทรานี สงวนนาม, ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์, 2545.

ชัยนิตย์ พรธนาพร, เอกสารประกอบการบริหารงานลูกเสือ คู่มือเจ้าหน้าที่ลูกเสือ เล่ม 2
ปราจีนบุรี: สำนักงานลูกเสือโรงเรียนปราจิณราษฎรอำรุง. ม.ป.ป..

ชัยยុทธ วัชรานนท์. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ บัณฑิตอักษร. 2550.

- พีรเดช พงศ์งามสง่า. **นิยามศัพท์เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544** (ตอนที่11)
(Online), accessed 17/02/56. Available from http://km.neo2.net/index.php?option=com_content&task=view&id=1237&Itemid=50
- รังสรรค์ จารุรักษ์. **จตคติของครูเกี่ยวข้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สัมพันธ์กับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2548.
- โรงเรียนสายอักษร. **ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** (Online), accessed 17/02/56.
Available from <http://www.saiakson.ac.th/course.php>.
- วรรณภา สิริอิทธิ. **การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 1**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. 2550.
- สมใจ สุภาพ. **สภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. 2553.
- สมศักดิ์ สินธุระเวช. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พัฒนาพานิช, 2544.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2556**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. **ชุดเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เล่ม 4** การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2546.
- สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. **พระราชบัญญัติลูกเสือ พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ: สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ. 2551.
- อรุณี อินทรปัญญา. **ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนของรัฐ จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

ภาษาอังกฤษ

- Applwhite, Eranin Marissa, **A Case/study of an urban elementary school improvement initiative using an adaptation of a program planning and evaluation framework** Psychology dissertation of Rutgers, The State University of New Jersey,2004(Online) ,accessed 2 February 2013 .Available from <http://wwwlib.umi.com/dissertation/fullcit/309793>
- Click William C.,**The Elementary School Counseling, s Role and Principles**;Dissertation Abstracts; International 52,5 (November 1991). 1642-A
- Doohan Joseph Edward, **Current Practices and Problems in Student Activity in Four Main Public Secondary School** , Dissertation Abstracts Internationnal 29 . 2146-A
- English Horace B. and English Ava Champney, **A Comprehensive Dictionary of Psychological and Psychological Terms**. London : Longmans, Green and CO,1976.
- Jhonson Donita Louise. **Singnifictors Influencing an Effective School Counseling Program** .(Online).accessed 20 February 2013.
- Katz Daniel and Khan Robert L., **The Social Psychoiogy of Organization**,2ed. NewYork:Jhon Wiley&Sons,1978.
- Maille,Carroll H, **Foundation of Guidance**. New York : Harper & Row Publisher,Inc,1971
- Shinkwin. Anne. **Two Boy Scout troops:The impact of the troop Culture on What Boys Learn**, (Alaska: n.p.,1983).
- William. Francis,David **“Self-Perceived Leadership and Life skills of youth involvedin the 4-H teen Leadership Training Camp and Summer Camp Staffs of the Trails Council Boy Scouts of America.”** M.S. thesis,Utah State University,2000.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ ศธ 0520.203.2 / 182-184

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

10 กุมภาพันธ์ 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายชตติยะ โคตถาวรหัสนักศึกษา 55252377 นักศึกษาระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อ การวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือ

ที่	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	การศึกษา
1	ดร.สมชัย พุทธา	อาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
2	ดร.สมใจ เดชบำรุง	อาจารย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
3	ดร.สุรดา ไชยสงคราม	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดช่างเหล็ก	ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่ ศธ 0520.203.2 / 388

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

30 มีนาคม 2558

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเวตวันธรรมมาวาส

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นายชัตติยะ โคตถา รหัสนักศึกษา 55252377 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประสงค์ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

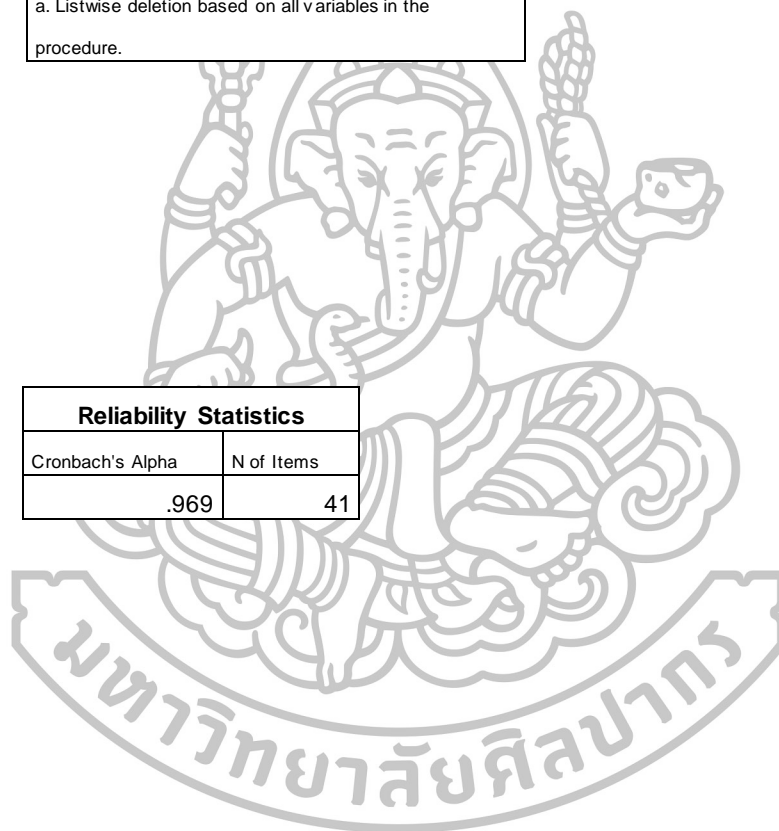

Scale:ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.969	41

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/พิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

5 มิถุนายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นายชัตติยะ โคตถา นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร และครู ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำการค้นคว้าอิสระ ในกรณีนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้งผู้บริหาร และครูทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร. 0-3421-8788

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งส่งเสริม สนับสนุน เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิตศึกษา"

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.โรงเรียนวัดอมรินทราราม
- 2.โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค
- 3.โรงเรียนโสมสิตสโมสร
- 4.โรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส
- 5.โรงเรียนอนุบาลวัดนางนอง
- 6.โรงเรียนวัดหนึ่ง
- 7.โรงเรียนประถมทวีธาภิเศก
- 8.โรงเรียนวัดเจ้ามูล
- 9.โรงเรียนวัดหงษ์รัตนาราม
- 10.โรงเรียนวัดสังข์กระจาย(แจ่มวิชาสอน)
- 11.โรงเรียนวัดช่างเหล็ก
- 12.โรงเรียนวัดนาครุปรก

ภาคผนวก จ

เครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

-
1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
 2. ผู้ตอบแบบสอบถามนี้ได้แก่
 - 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน
 - 2.2 ครู 6 คน
 3. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 3 ตอน จำนวน 41 ข้อ ดังนี้
 - ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ
 - ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 35 ข้อ
 - ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 4. ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง
- เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อแล้ว โปรดส่งแบบสอบถามนี้คืนที่ห้องสำนักงานโรงเรียนวัดช่างเหล็ก
- ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

(นายชัตติยะ โคตถา)

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่เป็นจริงและเติมข้อมูลลงในช่องว่าง

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ (เศษปีที่เกิน 6 เดือน นับเพิ่มอีกหนึ่งปี)

ไม่เกิน 30 ปี

31 - 40 ปี

41 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ในการทำงาน (เศษปีที่เกิน 6 เดือน นับเพิ่มอีกหนึ่งปี)

ไม่เกิน 10 ปี

11 - 30 ปี

31 ปีขึ้นไป

5. ตำแหน่งหน้าที่หลักในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน

ครู

6. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน (เศษปีที่เกิน 6 เดือน นับเพิ่มอีกหนึ่งปี)

ไม่เกิน 5 ปี 6 - 10 ปี

11 - 15 ปี 16 - 20 ปี

21 - 25 ปี 25 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3 ตามสภาพความเป็นจริง

ข้อ	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
กิจกรรมแนะแนว							
1	การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข						
2	การจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม						
3	การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักแสวงหาความรู้						
4	การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ						
5	การแนะแนวการศึกษาส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รู้จักการวางแผนการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
6	การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจตนเอง						
7	การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติและนิสัยที่ดีในการทำงาน						
8	การแนะแนวอาชีพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และฝึกปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ						
9	การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง						
10	การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนรักและเห็นคุณค่าในตนเอง						
11	การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นคงในอารมณ์และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี						

ข้อ	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
กิจกรรมแนะแนว							
12	มีการศึกษา ติดตามและพัฒนาผู้เรียนในกรณีไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือมีปัญหาด้านการเรียน						
13	การแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวในการดำเนินชีวิต อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข						
กิจกรรมนักเรียน							
14	การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความ มีระเบียบวินัย การเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี						
15	การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาการทำงานร่วมกัน รู้จักการแก้ปัญหา						
16	การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาความมีเหตุผล การตัดสินใจอย่างเหมาะสม						
17	การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาให้รู้จักการช่วยเหลือแบ่งปันกัน รู้จักการเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน						
18	การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักความสมานฉันท์						
19	การจัดกิจกรรมนักเรียนมุ่งพัฒนาบริบทของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร						
20	การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา						
21	การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ครบตามหลักสูตรของแต่ละกิจกรรม						
22	การจัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน						
23	การจัดกิจกรรมชุมนุมส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่หลากหลาย						
24	การจัดกิจกรรมชุมนุมสถานศึกษาจัดกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน						

ข้อ	การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	
การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์							
25	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อตนเอง						
26	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว						
27	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียน						
28	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน						
29	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม						
30	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อประเทศชาติ						
31	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมขัดเกลาจิตใจให้มีความเมตตากรุณา						
32	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความเสียสละ และมีจิตสาธารณะ						
33	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีจิตสาธารณะ						
34	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมผู้เรียนทำด้วยความสมัครใจ และจิตอาสา						
35	การจัดกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข						

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 3

1. กิจกรรมแนะแนว

- แนะนำการศึกษาต่อ

.....

.....

.....

- แนะนำอาชีพ

.....

.....

.....

- แนะนำส่วนตัวและสังคม

.....

.....

.....

2. กิจกรรมนักเรียน

- ลูกเสือ - เนตรนารี ยุวกาชาด

.....

.....

.....

- ชุมนุม ชมรม

.....

.....

.....

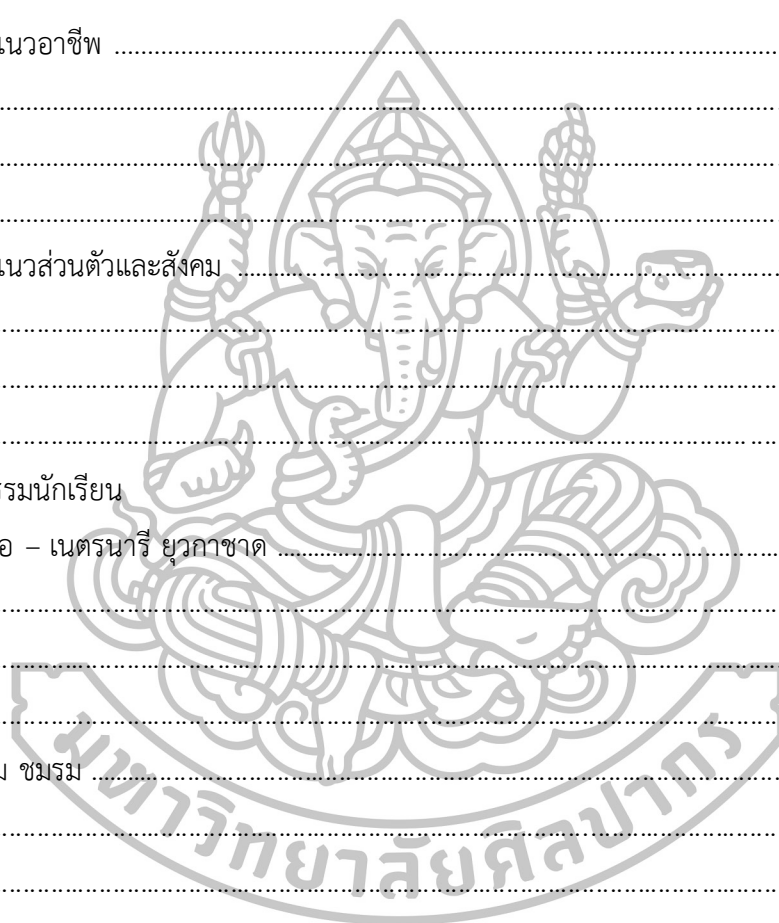
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

- กิจกรรมจิตอาสา

.....

.....

.....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล นายชัตติยะ โคตถา
 ที่อยู่ 26 หมู่ 1 ตำบลนาโพธิ์
 อำเภอบุญชริก จังหวัดอุบลราชธานี 34230
 โทรศัพท์ 081-5546256

ที่ทำงาน โรงเรียนวัดช่างเหล็ก แขวงคลองชักพระ
 เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2552

สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

จากมหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

พ.ศ. 2555

ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2552

ครูอัตราจ้าง โรงเรียนวัดนางสาว (ถาวรราษฎร์บำรุง)

พ.ศ. 2553

ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านหนองตาเดช

พ.ศ. 2555

ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านหนองตาเดช

พ.ศ. 2557

ครู คศ.1 โรงเรียนวัดช่างเหล็ก